

ναι τι αἰσχρὸν, μηδὲ ὑποπτῆξαι μηδενὶ, ὅτι εὐγενής,² ἢ ὅτι δύνατος, ἢ ὅτι πλούσιος, ἢ καὶ νὴ Δία ὅτι τύραννος. Υπάρχει γάρ αὐτῇ μέγα φρενεῖν, καὶ τὸν μὲν θάνατον ἡγείσθαι μὴ κακὸν, τὴν δὲ ζωὴν μὴ ἀγαθόν· ὁσαύτοις δὲ καὶ τὸν μὲν πόνον μὴ ἐκτρέπεσθαι, τὴν δὲ ἀπονίαν μὴ διώκειν ἐξ ἀπαντος. Οθεν είκὸς εἶναι τὴν γυναῖκα ταύτην καὶ αὐτουργικὴν καὶ κακόπαθον, ὅταν, ἀ μὲν ἀν τέκη, τρέφειν μαστῷ τῷ ἔστατῃ, τῷ δὲ ἄνδρὶ ὑπηρετεῖν χειρὶ ταῖς ἔστατης, ἀ δὲ δουλικὰ ψυμένουσιν ἔνικι, ταῦτα ἀόκνως ποιεῖν. Άρ δὲ οὐκ ἀν τοιαύτη γυνὴ μέγα μὲν ὄφελος εἴη τῷ γεγαμηκότι, κόσμος δὲ τοῖς προστίκουσι γένει, παράδειγμα δὲ χρηστὸν ταῖς ἐπισταμέναις αὐτήν.

§ 6. Άλλὰ κὴ Δία, φασὶ τινες, ὅτι αὐθάδεις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ θρασεῖας εἶναι ἀνάγκη τὰς προσιώσας τοῖς φιλοσόφοις γυναικας, ὅταν ἀφέμεναι τοῦ οἰκουρεῖν ἐν μέσοις ἀναστρέψωνται τοῖς ἀνδράσι, καὶ μελετῶσι λόγους, καὶ ἀνχλίωσι συλλογισμοὺς, δέοντοι καθημένας ταλασσοργεῖν. Εγὼ δὲ οὐχ ὅπως τὰς γυναικας, ἀλλ οὐδὲ τοὺς ἄνδρας ἀξιώσαι μὲν, ἀφεμένους τῶν προσηκόντων ἔργων, εἶναι πρὸς λόγους μόνον ἀλλὰ καὶ ἐσους μεταχειρίζονται λόγους, τῶν ἔργων φησὶ δεῖν ἐνεκκ μεταχειρίζεσθαι αὐτούς. Ωσπερ γάρ ιατρικοῦ λόγου οὐδὲν ὄφελος, ἐάν μὴ πρὸς ὑγίειαν φέρῃ σώματος ἀνθρώπου, οὕτως εἴ τινα φιλόσοφος ἔχει τὴν διδάσκει λόγον, οὐδὲν ὄφελος αὐτοῦ, ἐάν μὴ φέρῃ πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς ἀνθρωπίνης.

§ 7. Πρὸ ποντὸς δὲ σκοπεῖν τὸν λέγον γρῆ, φῶ ἐπεσθαι τὰς φιλοσοφούσας ἀξιοῦμεν, εἰ δύναται θρασεῖας ποιεῖν, ὁ τὴν αἰδῶ μεγιστὸν ἀποφαίνων ἀγαθόν; εἰ ζῆν ιταμώτερον ἐθέλει, ὁ καταυτολήν πλείστην ὑφηγούμενος; εἰ μὴ διδάσκει σωφρονεῖν, ὁ κακὸν ἀποδεικνύεται τοῖν ἀκολασίην; εἰ μὴ προτρέπεται οἰκονομεῖν, ὁ παριστὰς ἀρετὴν εἶναι τὴν σίκουρακήν; Καὶ στέργειν δέ² καὶ αὐτουργεῖν ὁ τῶν φιλοσόφων λόγος παρακλεῖ τὴν γυναικα.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΓ' ΑΤΤΑ

A'. Ιπποδάμου Θουρίου.

'Ἐκ τοῦ Ηερὶ Πολιτείας

§ 1. Φχρὶ δὲ ἐγὼ εἰς μοίρας τρεῖς διεστάσθαι τὴν σύμπασσην πολιτείαν. Καὶ μίαν μὲν εἶναι μοίραν τῶν ἀγαθῶν, κυβερνῶντων

τὰ κοινὰ δευτέρων δὲ τῶν δύναμεις τρίτων δὲ τῶν ἐκπλασώσει, καὶ γοργιζὲ τῶν ἀναγκαῖων. Όυκαίνω δὲ τὸ μὲν πρῶτου πήδηθος, Βουλευτικὸν τὸ δὲ δεύτερου, Επίκουρον τὸ δὲ τρίτου, Βάναυσου, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν² ἐλευθέρων βιστὰν ἔχόντων σίκεια φραμί εἶμεν· τὸ δὲ τρίτου, τῶν βιωπόνων. Καὶ τὸ μὲν βουλευτικὸν, ἄριστον εἶμεν· τὸ δὲ βάναυσον, χειρίου τὸ δὲ ἐπίκουρον, μέσου. Καὶ τὸ μὲν βουλευτικὸν, ἄρχεν θεῖ, τὸ δὲ βάναυσον ἀρχεσθαι τὸ δὲ ἐπίκουρον, καὶ ἄρχεν καὶ ἀρχεσθαι. Τὸ μὲν γάρ³ καὶ τὶ δεῖ πράττειν προσδουλεύει τὸ δὲ ἐπίκουρον, τῷ μὲν προπολεμεῖν, ἄρχει τῷ βαναύσῳ προτάσσει τῷ δὲ προσδουλεύεσθαι, ἀρχεται.

§ 2. Τούτου δὲ τῶν μοιρῶν, ἐκαστα πάλιν εἰς τρίχ τέτακται. Τῷ τε γάρ Βουλευτικῷ μέρος⁴ τὸ μὲν ἔστι Πρόεδρος· τὸ δὲ, Αρχούτικόν· τὸ δὲ Κοινοβουλευτικόν. Πρόεδρον μὲν, τὸ προσυνεδρεῦσον, καὶ τὸ προσδουλεύσμενον περὶ τῶν πραγμάτων, καὶ ὑστερον ἐπιναψέρον ἐπὶ τῷ βουλῶν. Αρχούτικὸν δὲ, τὸ ἦτοι ἄρχον, ἡ γεγενναμένον⁵ ἀρχούτικόν. Κοινοβουλευτικὸν δὲ, τὸ ἄλλο πλάθος τὸ περιδεχόμενον τὰ προσυνεδρεύμένα, καὶ ἐπιψαφιζόμενον καὶ ἐπικυροῦν τὰ ἐπὶ κρίσει. Ως δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν, δεῖ τοὺς μὲν προέδρους, ἐπὶ τὸ κοινοβουλευτικὸν ἀναφέρειν. Τὸ δὲ κοινοβουλευτικὸν, διὰ τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὸν ἐκκλησίαν.⁶ Ωσκότως δὲ καὶ τὸ ἐπικούρεον καὶ τῷ δυναμικῷ μέρος,⁷ τὸ μὲν τί ἔστιν ἀρχούτικόν τὸ δὲ προσαχατικόν· τὸ δὲ λοιπὸν καὶ πλείον μέρος ἀγελαῖον, καὶ στρατιωτικόν. Αρχούτικόν μὲν ὡν ἔστιν, ἐξ ὧν στρατοπεδάργαι, καὶ ταξιάρχαι, καὶ λοχαρχοί, καὶ πρόσημοι καθίστανται, καὶ καθόλου πάντες οἱ ἀγεμνίαι ἔχοντες. Προμαχατικὸν δὲ, τὸ τῶν ἀνδρικωτάτων, καὶ θυρικωτάτων, καὶ τολματικωτάτων, πᾶν γένος.⁸ Αγελαῖον δὲ καὶ στρατιωτικὸν τὸ λοιπὸν πλεθθός. Τῷ δὲ βαναύσῳ καὶ βιωπονατικῷ, τὸ μὲν ἔστι γεωπόνου, καὶ περὶ τῶν κατεργασίων τὰς γήρας κατασγέλομενον. Τὸ δὲ τεχνατικὸν, δρυγίναι καὶ ἐπιμαχανήματα τοῖς τῷ βίῳ πράγμασιν ἐκποριζόμενον. Τὸ δὲ, μεταβατικὸν, καὶ ἐμπορικὸν, δὲ τὸ μὲν ἐν τῇ πόλει περικυριάζοντα ἐπίτελν ἔνεκκαν ἐξάγεται τὰ δὲ, ἀπὸ τὰς ἔνεκκας ἐς τὰν πόλιν.⁹

§ 1. 2. Καὶ τὰ μὲν κατ.) Τούτων δῆλασθητῶν τὸ μὲν Βουλευτικόν. . . . Τὸ μὲν γάρ τῶν Βουλευτικῶν μέρος· τὸ μὲν ἔστιν κτλ. τὸ δλον ὁμοιωπότερος τοῖς μέρεσιν ἐξηρεκται. — 3. Το μὲν

τερον ἀρξάντων τοῦτο τὸ παρ' ἡμῖν λεγόμενον Εὔγενος. — 4. Ἐπὶ τὰν ἐκκλησίαν.) Ἀναρέρειν δηλ ἀπὸ κοινοῦ. — 5. Μέρος.) Καὶ τοῦτο πρὸς τὰ μέρη, ὅμοιοπτώτως ἐξηρεκται. — 6. Πᾶν γένος.) Οποιαδὴ πότοιν συκῆς ἐστιν οἱ τοιοῦτοι κατ' ἔλεψιν τῆς Κατώ Προμαχικὸν δὲ ἔστι πᾶν γένος τῶν ἀνδρῶν. — 7. Ἐς τὰν πόλιν.) Εἰσαγεται οὐκ ἄρχει δηλονότι, ἐγενήθη δὲ ἐκ προδοσίας τοῦτο διὰ τὸ οὐκέτι διὰ πλοιον,

§ 3. Τὰ μὲν οὖν συστάματα τὰς πολιτικὰς κοινωνίας, διὰ τοσούτων καὶ τοῖςυθε μερέσιν συντέτακται. Ἐπειτα δὲ περὶ ἀρμογάδες καὶ ἐντοιχίας αὐτῶν ἔχεσσον. Επειδὲ πᾶσα πολιτικὴ κοινωνία λύρας παντελῆ, οἵτις, τῷ ἔξαρτεσιός τε δέσσθαι καὶ συναρμογάδες, καὶ τὸ τελευταῖον ἐπαρχίας τινος καὶ προσγράσιος μωσικᾶς. Περὶ μὲν οὖν ἔξαρτεσιός πολιτειῶν ἐκ τῶν καὶ πόσιων συνίστηκεν, εἰρηταί μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, περὶ δὲ συναρμογάδες καὶ ἐνώσιας αὐτῶν, πειρασθεὶς καὶ νῦν λέγειν.

§ 4. Φαντὶ δὲ ἔγειρε τοῖσι τούτοις συναρμογέσθαι τὸν πολιτικὸν κοινωνίου λόγον, ἐπιτηδεύματιν ἔθεν, νόμοις καὶ διὰ τριῶν τούτων πατένεσθαι τὸν ὄνθρωπον, καὶ σπουδαιότερον γέγονεσθαι. Τοι μὲν γάρ λόγοι διεῖσχονται, καὶ ἐπιβαμίας ἐμποιεῦνται, προτρεπόμενοι τοὺς φρεστάν. Τοι δὲ νόμοι τὰ μὲν φύσις κατέγουτες ἀπεργόνται, τὰ δὲ τιμωρίες δελεῖσθαι, ἐκκαλέονται. Τὰ δὲ ἔντι, καὶ ἐπιτηδεύματα, πλάσσονται καὶ κηρογυμτεῖ² τὸν ψυχὸν, φυσιώτιν ἐμποιεῦνται διὰ τὰς συνεγέρτες ἐνεργείας. Δεῖ δὲ τὰ τρία ταῦτα συντετάχθαι, ποτὶ τε τὸ καλόν, καὶ τὸ συμφέρον, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ ἐν ἑκάστῳ³ αὐτῶν, εἰ μὲν δύναται, στογήσθαι πάντων εἰ δὲ μή γε, δύσιν ἡ ἐνός· ὅστ' εἶναι καὶ τὸν λόγον καὶ τὸ δίκαιον καὶ συμφέροντα, καὶ τὸ ἔθος, καὶ τὸν νόμον. Προτιμάσθαι δὲ πρᾶτον τὸ καλόν· δεύτερον δὲ, τὸ δίκαιον τρίτου δὲ, τὸ συμφέρον. Τὸ καθόλου⁴ δὲ πειράσθαι διὰ τούτων, ὃς ἐτιμάται ποιεῖν τὸν πόλιν, ὃς τὸ ἔμπλοιον καὶ σύμβουλος⁵ τοῖς αὐτῷ μέρεσιν, ἀλλὰ μὴ στασιασθεῖσα, καὶ διαμαρτυρούμενος. Εσεῖται δὲ τοῦτο, αἴκα τὰ ποίησα τὰς ψυχῆς παιδεύσαι τὸν νέον, καὶ ἐς τὸ μέτριον ἀγωνίσαι, τοῖς ἀδέστι τε καὶ λυταροῖς. Καὶ αὖτα περὶ τὰς αὐτίκες μέτρια,⁶ καὶ ἀπὸ γεωπονίας ἔχουται τὸν πρόσοδον. Καὶ αἴκα τὰς ἀρχὰς ἀργούνται, τὰς μὲν ἀρετὰς δεσμένας τοις ἀγαθοῖς τὰς δὲ ἐμπειρίας τινός, τοι ἔμπειροι τὰς δὲ παιρογάδες

ἢ διὰ ἀμαξῶν, ἢ ὑποκυνίων ἐξέγειν καὶ τὸν αὐτὸν τούτου καὶ τὰ ἔθη εἰς ἀπαντήσειν.

§ 3. 2. Τῷ ἔξαρτος.) Κατὰ τὰ τρία δημοσίη ταῦτα ἔσκεν ἡ πολιτικὴ λύρα· καθότι δεῖται ἔξαρτύσεως, καὶ συναρμογῆς, καὶ ἐπαρχίας ἔξαρτύσεως μὲν τῶν μερῶν, συναρμογῆς δὲ τῶν χορδῶν, καὶ ἐπαρχίας διὰ τῶν διακτύλων ἡ πλήκτρων, δι' οὗ ἡ τῆς μουσικῆς χορδαῖς γίνεται πλήκτοντες γὰρ τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς διαφέρουσας μεταβολής ποιοῦμεν τῶν τόνων, οἷεν ἡ μουσικὴ ἡδονὴν προκύπτει.

§ 4. 2. Πλάσει καὶ κηροχυτ.) Ωτερὸν δηλαδὴ ὁ κηρὸς πλάστεται, καὶ γεῖται τὸν αὐτὸν τούτου καὶ τὰ ἔθη εἰς ἀπαντήσειν.

τὸν αὐτὸν τούτου καὶ τὰ ἔθη εἰς ἀπαντήσειν. Ηλικίας πλαττούσι καὶ μερισμούσι τὸν ἀνθρώπον, ὥσπερ ούτω τινὰ ἐμποιεύνται αὐτῷ. — 3. (Ἐν ἐκάστῳ.) Τῶν τριῶν εἰργμένων τοῦ λόγου τοῦ ἔθους, καὶ τοῦ νόμου, στοχάζεσθαι τοις πάντας τὰ τρία ταῦτα τὸ καλὸν δημάστη, συμφέρον καὶ δίκαιον ἡ γοῦν δύω, ἡ ἐν τούτων. — 4. Τὸ καθόλον.) Τὸ σφύρον παρέλκει· ἔστι δὲ ὡς εἰ ἐλεγε, κατὰ δὲ τὸ καθόλον. — 5. Καὶ σύμβολος.) Ενοεῖται, ή. — 6. Μέτρια.) Ή δηλ. τὰ πάθη. — 7. Τὰς δὲ ἐμπειρούσας τοις μετρέντας, ἐντὸν αρχός ἡ θη καὶ ἐν τῷ, Τὰς δὲ

τινὸς καὶ δαπάνας, τοῖς εὔποροι. Καὶ τούτοις πᾶσι⁸ κατὰ τρόπου ἄρξασι τὰς κατ' ἀξίας ἀρχὰς διανέμοντι τὰς τιμάς.

§ 5. Ἐπὶ δὲ τὰς ἀρετὰς,² αἰτίαι τυγχάνουντι τρεῖς φόροις, ἐπιθυμίᾳ, αἰδώς· δινασσεῖται δὲ τὸν μὲν φόρον ὁ νόμος ἐμπαρασκευάζειν τὰν δὲ αἰδῶ, τὰ ἔθει. Τοὶ γάρ ἐθισθέντες καλῶς αἰδέονται τὰ αἰσχρὰ πράσσειν ὁ δὲ λόγος τὰν ἐπιθυμίαν. Ἀγαγόν γάρ, τὰς αἰτίας ἀπόδοσις ἀμα, καὶ ἐρελκυστικὸν τὰς ψυχὰς. Ἀλλως τε δὴ καὶ³ γιγνόμενον μετὰ προσφροπῆς. Διὸ φρατρίας,⁴ καὶ συσσίτια, καὶ συσκευίας καὶ συναγελασμοὺς, τὰ μὲν στρατιωτικούς, τὰ δέ⁵ καὶ πολιτικούς ἐγκατασκευάζειν δεῖ ταῖς τῶν νέων ψυχαῖς, συναρμόζειν δὲ καὶ τὸ τῶν πρεσβύτερων γένος αὐτοῖς. Ἐπειδὴ περ τοὶ μὲν νέοι δέουται σωφρονισμῷ, καὶ καταρτύσιος τοὶ δὲ πρεσβύτεροι, φιλοφροσύνας, καὶ διαγωγῆς ἀλύπῳ.

§ 6. Ἐπει οὖν διὰ τριῶν ἐλέγομεν ἀποτελεῖσθαι τὸν ἀνθρωπον σπουδαῖον, διὰ τε τῶν ἔθεων, καὶ τῶν νόμων, καὶ τοῦ λόγου, σκοπιάζεσθαι δεῖ, πῶς τε διαφεύγεσθαι πέψυκε τὰ ἔθει, καὶ πῶς διαμένει. Εὔρησομες δὴ τὰ ἔθει φθειρόμενα κατὰ δύο τρόπους· ἡ γέρο δι' αὐτῶς, ἡ τῶς ἐκτός. Καὶ διὰ μὲν αὐτῶς, οἵτοι διὰ τὸ φεῦγεν τὰς λύπας, ἡ διὰ τὸ αἰρέεσθαι τὰς ἡδονάς. Διὰ μὲν γάρ τὸ φεῦγεν τὰς λύπας, τοῖς πάνως οὐχ ὑπομένοντι διὰ δὲ τὸ διώκεν τὰς ἡδονάς, τὰ ἀγαθὰ τοὶ ἀποδάλλοντι.² Ἔργατεύονται δὲ τοὶ μὲν πόνοι τὰ ἀγαθὰ τοὶς ἀνθρώποις ταὶ δὲ ἀδοναι, τὰ κακά. Λικρατέες ὧν καὶ μαλακοὶ γιγνόμενοι,³ θηλύτεροι γίγνονται ταὶς ψυχαῖς, καὶ ποτὲ τὰς ἀναλώσιας πολυδαπανώτεροι. Διὰ δὲ τὰς ἐκτός, αἴκα ξενικός ἐπίδαμος ὅχλος γένηται⁴ εὐαμερίαις ἐμπορικής χαριου· ἡ καὶ τοὶ ἀστυγείτονες φιλάδοουοι καὶ τρύφακες ἐόντες, μεταδίδοντι τοὶς πλασιάζουσι τῶν παρ' αὐτοῖς ἔθεων. Διὸ δεῖ τὰς νομοθέτας, καὶ τὰς ἀγελάρχας ἐπιμελῶς παρατηρεῖν, εἰ ἐπιμελῶς παρασκείται τὰ ἔθει, καὶ δημιλῶς πορεύεται διὰδ πάντων.

παροχ. ἐννοεῖται τὸ δ' ὅλον. Καὶ ἐὰν οἱ μὲν ἀγαθοὶ δρογωσι τὰς ἀρχὰς τὰς διεομένας ἀρετῆς· οἱ δὲ ἐμπειροὶ ἀρχωσι τὰς ἀρχὰς τὰς διεομένας παροχῆς τινος καὶ διπάνης. — 8. Καὶ τούτοις πᾶσι.) Καὶ ἐὰν οἱ πολῖται διανέμωσι τὰς τιμὰς πᾶσι τούτοις ἀρξασι κατὰ τοὺς τρόπους τὰς ἀρχῆς, ἦν εἶχεν ἔκαστος κατὰ τὰς ὄρισθεισας ἀξίας.

§ 5. 2. Ἐπὶ δὲ τὰς ἀρ.) Πρὸς τὴν διεστὴν δηλαδὴ ἀγουσται αἰτίαι τρεῖς εἰσι. — 3. Ἀλλως τε δὴ καὶ.) Ἀντὶ Μάρκυτα δὲ γινόμ. Οὗτοι γάρ δύνονται παρ' Ἑλλησι. — 4. Διὸ υρ.) "Ο-

θεν δεῖται αἱ φρατρίαι καὶ τὰ. κατασκευάζωται ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν νέων, γῦν μὲν στρατιωτικούς, γῦν δὲ πολιτικούς ἀδρας. — 5. Τὰ μὲν . . . τὰ δέ.) Παρέλλεται ταῦτα σύνηθες ὃς τοῦτο παρ' Ἑλλησι.

§ 6. 2. Τοὶ ἀποδάλ.) "Εστι τὸ Τοὶ ἀντὶ τοῦ αὐτοὶ οἱ νέοι δηλαδὴ ἡ οἱ πολῖται. — 3. Γεγόμεν.) Οἱ πολῖται μηδὲ οἱ νέοι. — 4. Γένηται.) Ἀντὶ παραγένηται εἰς τὴν πόλιν. — 5. Καὶ δημιλῶς πορεύεται διά.) Ἀντὶ, Καὶ ἐὰν πάντες ὄμοιως χρῶνται τοὶς ἔθεσι.

Εἴτε δὲ εἰ τὸ γνάσιον,⁶ καὶ τὸ αὐθιγενὲς πλῆθος τὰς πολιτείας διαμένει ἀκέραιον, καὶ ἀπαράμικτον ὑπάρχον ἀπὸ τῶν ἄλλων γένευς· καὶ εἰ τὰ μεγέθεα τῶν βίων ἐν τοῖς αὐτοῖς διαμένει, καὶ οὐ παρὰ πολὺ.⁷ Άμα γάρ τῷ τὰ περισσότερον κτᾶσθαι, καὶ τὰ περισσά μαστεύοντι. Καὶ τὰ μὲν ἔθεα, οὗτοις ἀσφαλίζεσθαι χρή.

§ 7. Τῶς δὲ λόγως,² τὸ τῶν σοφιστῶν γένος ἐπικρίνουστας καὶ δοκιμάζοντας, εἰ ποτὶ τῶς θρησκευτικὰ δόγματα, καὶ τὰς ιδίας οἰκουμενικές τῶν βίων ὀψέλιμα λέγοντι.³ Οὐ γάρ τὰν τυχοῦσαν, ἀλλὰ τὰν μεγίστην κακοδαιμοσύνην ἐντίκτουτε τῶν σοφιστῶν λόγοι ταῖς τοιν ἀνθρώποιν ψυχαῖς, αἱ κατατολμῶσι⁴ κινήν παρὰ τὰς κοινὰς ἐννοίας ἢ τῶν θείων, ἢ τῶν ἀνθρωπίνων. Οὐδέ ποτ' ἀλάθειαν, οὐδὲ ποτὲ ἀσφάλειαν, οὐδὲ ποτὶ δέξαιν κύριόν τοις ζόφωσιν δὲ καὶ σύγχυσιν ἐπιφέρει τῷ κοινῷ τῶν ἀνθρώπων. Τοιστοις δὲ λόγοι τυγχάνοντι οἱ πάντες,⁶ οἵτοι μὴ εἶμεν τὰ θεῖαν, καὶ εὖν, μὴ ἔχειν οὗτοις ποτὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, ὥστ' ἐπιβλέπεν αὐτὸν καὶ φρουτίζειν, ἀλλὰ ἔστιν καὶ κατολιγωρεῖν. Καὶ γάρ τοιαύτα παραδοχὴ τοῖς ἀνθρώποις ἀφορούσῃ καὶ ἀδικίαν ἐντικτεῖ, οὐδὲ εἰπεῖν δηλουμένοις⁷ εὐμαρές ἐστι. Πᾶς γάρ ἀνθρωπὸς ἀναρχίας πλαρωθεὶς, καὶ τὸν ὑποπτὸν ἀποσάμενος φόδον,⁸ σκιρτᾷ τε καὶ παρχνομεῖ. Παντοδαπὸς γενόμενος χρέεσθαι δεῖ τῷ λόγῳ πολιτικῷ καὶ σεμνῷ, καὶ οἰκείῳ ταῖς διαθέσιος τῷ λέγοντος, ἀλλὰ μὴ προσποτῷ. Οὕτω γάρ ἀλέξις ἐσεῖται τὸ τοῦ λέγοντος ἦθος ἐμφαίνουσα.

§ 8. Ἐκ δὲ τῶν νόμων δεῖ τὰν ἀσφάλειαν οὗτοις ἐπιφέρεν, εἰ καὶ σύνθετος ἀπολιτεία, ἢ καὶ συντεταγμένα² ἐκ πασῶν τῶν ἄλλων λέγω δὲ οὐ τῶν παρὰ φύσιν,³ ἀλλὰ τῶν κατὰ φύσιν. Τυραννίδος γάρ οὐδεμίᾳ γρείαταῖς πόλεσιν, εἰ μήπω καὶ τὰς ὀλιγαρχί-

— 6. Γνάσιον.) Γνήτιοι ποιῆται, οἱ αὐτόχθονες τρόπου τινά· οἱ δὲ λοιποὶ ἐλαλοῦντο παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις. Ἔποικοι καὶ Μέτοικοι ἐξ ἀλλοδαπῆς ἐρχόμενοι, καὶ οἰκοῦντες ἐν Ἀθήναις, κτήματα κτώμενοι· ὁ δὲ ἐδίδοσαν διὰ τὴν τιμὴν ταύτην Μετοίκου ἐκκλείστο. — 7. Καὶ οὐ παρὰ πολ.). Ἐνταῦθα ἐννοεῖσθαι δοκεῖ τὸ Αὔξεταιν ἵνα καὶ, οὐ παραπολὺ αὔξεται· αὐξόμενος γάρ ὁ βίος, διδωτοὶ καὶ δαπάναις περισσάς, κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ μένων οὐδὲν τοιστούς ποιεῖ.

§ 7. 2. Τῶς δὲ λόγ.) Ἀσφαλίζεσθαι δεῖ ἐπικρίνοντας καὶ δοκιμάζοντας τὸ γένος τῶν σοφιστῶν. Σοφισταὶ δὲ ἐλέγοντο οἱ διδάσκαλοι, πρὸς οὓς ἐφοίτων οἱ νέοι διδαχθητόμενοι ἦτοι ῥητορικὴν τὴν φιλοσοφίαν. — 3. Λέγοντι.) Οἱ σοφο-

σταί. — 4. Αἱ κατατολμῶσι κινεῖν τὰς ψυχὰς ἐκτοπίζοντες τῶν κοινῶν ἐννοιῶν τῶν ἦτοι περὶ θείων ἢ ἀνθρωπίνων πραγμάτων οὐτῶν. — 5. Οὐδέ.) Ή γάρ τοιαύτη παρεκτροπὴ τῶν ψυχῶν οὐκ ἀφορᾷ πρὸς ἀληθείαν, ἢ ἀσφαλή καὶ τλ. — 6. Οἱ πάντ.) τὸ ἀρθρὸν παρέλκει· δτε μὴ ἰέτις εἴποι τὸ προσμένον δηλοῦν τῶν ἔξης λόγων. — 7. Δηλουμέν.) Οὐκ ἔστε δηλαδ. ἡμῖν εὐμαρές εἰπεῖν, καὶ βουλομένοις δηλεῦν διὰ λόγου ταῦτα. — 8. Καὶ τὸν ὑποπτ... φέδ.). Ήτοι τὸν φόδον, διὰ ἔξης ὑποψίας εἶχεν, ἢ τὸν φόδον, διὰ τὴν ὑποφίαν περέσχεν αὐτῷ.

§ 8. 2. Ἡ καὶ συντεταγμένη.) Οἱ πεπεζηγματικὸς δοκεῖ ἀντὶ τοῦ ἦτοι. — 3. Οὐ τῶν παρὰ φ.) Παρὰ φύσιν πολιτείας λέγει, ὡς ἐπεξηγεῖται, τὴν τυραννί-

ας ἐπὶ βροχῇ.⁴ Δεῖ τοίνυν βασιλείαν πράττειν ἐντεῖχι, καὶ δεύτερον, ἀριστοκρατίαν. Βασιλεία μὲν γάρ θεομίμων πρᾶγμα, καὶ δυσφύλακτον ὑπὸ ἀνθρωπίνας ψυχᾶς. Ταχέως γάρ ὑπὸ τρυφᾶς, καὶ ὕδριας ἀλλάσσεται. Διόπερ οὐ δεῖ κατὰ πᾶν αὐτῷ χρέεσθαι, μέχρι δὲ τῶν δυνατῶν καὶ ποτὶ τὰν πολιτείαν γροσίμον. Τὸν δὲ ἀριστοκρατίαν ἐπὶ πλέον ἐμπλέκειν,⁶ τὸ πλείστον εἶμεν τῶν ἀρχατας, καὶ φιλοξήλως διατίθεσθαι ποτὲ αὐτούς,⁷ καὶ πολλάκις ὄντι μεταλαμβάνεσθαι τὰς αὐτούς. Διφοροκρατίαν δὲ ἀναγνωκού μὲν ἡμεν πάντως. Δεῖ γάρ τὸν πολίτην μέρος ὑπάρχουντα τὰς συνπάτερας πολιτείας φέρεσθαι ἀπὸ αὐτούς γέρας. Ἐπεύχεσθαι δὲ ικανῶς κατέστη οὖτις. Θρασὺς γάρ καὶ προπετεῖς τὸ πολὺ πλεῖστον.

B'. Ex τοῦ περὶ τοῦ Βίου.

¶ 1. Πάντα μὲν διὰ τὰ θυγατρὶς διὰ ἀνάγκην φύσιος ἐν μεταβολαῖς καλύπτεται, τὰ μὲν ἀπὸ τῶν χεριῶν ἐπὶ τὰ βελτίουν μεταστροφὴν λαμβάνουνται· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν βελτιστῶν ἐπὶ τὰ χεριῶν. Γενούμενα γάρ, ἀέξεται τὰ πράγματα καὶ αὔξεντα ἀκμάζει· καὶ θερμάτσαντα γηράτσαι ναι τέλος θετάτα φίεται. Τὰ μὲν ὑπὸ φύσιος γενόμενα, διὰ αὐτῶν τὰς φύσιος ἵ; τὸ ἄδηλον αὐτῶν τερματίζεται² καὶ πάλιν ἐκ τούτου ἀδηλού, ἐς τὸ θυγατρὸν ἐπισυνεργόμενα ἀμοιβὴ γενέστως καὶ ἀναποδέσται φύσιος, κύκλου τοῦ ταύτας³ ἀναποδίζοισθαι. Τὰ δὲ καὶ ὑπὸ ἀρρεστάντων τηνῶπινας, ὕδρεις καὶ πόσιοι ζεστάσαι. Οἷοι τε καὶ πόλεις ὑπὸ μεγάλων εὐχρημάτων ἀρρεσται, καὶ βίου βαθὺν πλουτεῖσαι, ἀμα τοῖς μακαρίσμασις ἀγαθοῖς, ἐς τὸν διλέθρον ἔβασται. Εἴτω δὴ καὶ συμβιώσαι πάσσαι ἀγεμονίαν τρισὶ γρόνοις ὀρκεσθαι ἐν μὲν καὶ πρώτῳ τῷ περιέχοντι τὸν κατήσιν δευτέρῳ δὲ, τῷ τὸν ἀπόλαυσαν τελευταῖρι δὲ, τῷ τὸν ἀπόλεσσεν. Τοι μὲν γάρ πρῶται ἀτυγένες ἐσύτες, ἐκτῆσαντο. Τοι δὲ δεύτεροι εὐτυγένες γενόμενοι, διέφερειρχον. Τὰ μὲν διὰ τὸ θυγατρόν διοικημένα, ἀρισταρχοῦ δὲ ὅντα, ὑπὸ ἀρθρῶν τὸν δεῖ χρόνον πέμψαντα σκέσεσθαι. Τὰ δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων

δε, καὶ τὰς ἐς αὐτοὺς κατὰ φύσιν δὲ αὐτ.) Ηρός ἔκποντος δηλ. οἵτοι πρὸς ἀλτὴν βασιλείαν, ἡ ἀριστοκρατείαν, ἡ λαϊσμός.

δημοκρατείαν, ἡ μικτὴ ἐκ τούτων οὐμοῖς ὀπίσση διοικουμένας. — 4. Ἐπὶ βροχῇ) Δέονται αἱ πόλεις τῆς ὀλυμπορχίας, ἀλλ᾽ οὐ κατὰ πάντα, ἀλλ᾽ ὅπου πρὸς φυλακὴν καὶ ἐπέλεσιν τῶν οὐρανῶν. — 5. Δυσφύλακτ.) Ότε γάρ ὁ βασιλεὺς οἰα ποιεῖται, ἡ πατήση προστατεύει τοὺς πληθίους, ἡ βασιλεία ἐστὶ θεομίμητον ἔργον· ἀλλὰ δυσχερέστερον εἰτε εὑρεῖν τοιούτου ἀνθρωπον, ὡς μή ἀν ταχέως ἀλλαγεῖται ὑπὸ τρυφῆς καὶ ὕδριας. — 6. Ἐργαλέκεν) Τῷ πολιτείᾳ δηλ. — 7. Ποτέ

§ 1, 2. Τερπυχτικόν.) Ευνοεῖσθαι τὸ ἔστι· ἡ γοῦν τὸ φίλεσται. — 3. Κύκλου αῦ ταύτ.) Τῆς φύσεως δηλ. ἀναποδίζοντας κύκλου εἰτ' αὖ, ἐπὶ τὴν γένεσιν ἀνατρεγμένης· ἡ γοῦν τῆς φύσεως, ἣν τοῦ κύκλου αῦ ταύτης τῆς φύσεως ἀναποδίζοντας, κυλούσισθαι γάρ ἡ φύσις ὑπὸ τῆς φύσεως εἰς τὴν γένεσιν καὶ ἀπὸ τῆς γεννήσεως εἰς τὴν φύσιν περιστρεψόμενη, συνέχει τὰ πάντα. — 4. Τὰ δὲ Λῆλας δὲ τῶν πορχυμάτων φέρουνται καὶ ἀπὸ ἀρροστοῦ. — 5. Οἷοι τε) Επεξηγήσεις

Θυτά δέντα, ὃ πόλισταν ἐπιθέχεται ποικίλου τοῖς μεταβολάν. Κόρου μὲν γάρ καὶ ὄντος πέρας, ὅλεσσος ἀπορίας δὲ καὶ στενογραφίας πέρας, ⁶ ἀνδραγαθία βίου ἀνθρωπίου. (Τὸν δέ τοῦ ἔπειρον αὐτὸν περιώνεσθαι.)

Γ'. Ἀρχύτου τοῦ Ηὐθαγορίου.

Ἐκ τοῦ περὶ Νόμῳ καὶ Δικαιοσύνῃ.

§ 1. Φαῖτι δὴ ἐγώ πᾶσαν κοινωνίαν εἶς ἀργεῖτες καὶ ἀρχομένω συνεττάμεν,² καὶ τρίτου νόμου. Νόμον δὲ ὁ μὲν ἐμψυχος, βασιλεὺς,³ ὁ δὲ ἐψυχος, γράμμα, πρῶτος ὁ νόμος. Τούτων γάρ⁴ ὁ μὲν βασιλεὺς, νόμημας ὁ δὲ ἀρχῶν, ἀκόλουθος ὁ δὲ ἀρχόμενος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ κοινωνία εὐδαιμων. Καὶ τούτων παραδίδεται μὲν βασιλεὺς, τύραννος,⁵ ὁ δὲ ἀρχῶν ἀνακάλουθος· ὁ δὲ ἀργεῖτες ὁδοῦλος· ἀλλὰ κοινωνία, πακοδιάμων. Συνείρουται γάρ τοι πράξεις ἐκ τοῦ ἀρχεντοῦ καὶ τοῦ ἀργεστοῦ, καὶ τρίτου ἐκ τοῦ κρατέν. Τὸ μὲν δὲν ἀρχεντοῦ τοῦ κρατέν ἀρφοτέρου. Ἀρχει μὲν γάρ τὸ λόγον ἔχον τὰς ψυχὰς, ἀργεῖται δὲ τὸ ἄλλον. Κρατεύτι δὲ τοῦ παθέου ἀμφότεον. Γίνεται γάρ ἐκ τὰς ἐκατέρουν συαρμογοῖς⁶ ἀρετή. Λύτρα δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἀδεστῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν εἰς ἀρεμίκην καὶ ἀπάθειαν ἀπέγει τὸν ψυχὴν.

§ 2. Συρφέρονται δὲ τῷ πολιτικῇ κοινωνίᾳ, αἴτια μὴ μόναρχος ἦ,² καὶ ιδιωρελῆτης ὁ νόμος, κοινωνελῆτης δὲ, καὶ διὰ πάντων διατείνουν. Δεῖ δὲ καὶ ποτὶ τὸν χώραν, καὶ ποτὶ τῷς τόπῳς ἀποβλέπειν τὸν νόμον. Οὕτε γάρ γε³ τῷς αὐτῷς καρπῷς οὔτε ψυχὰ ἀνθρώπου τὸν αὐτὸν ἀρετέν παραδίδεται καὶ δύναται.

§ 3. Δεῖ δὲ τὸν νόμον τὸν κάρδιον καὶ τὸν πόλιν ἐκ πασῶν σύνθετον εἶναι τῷς ἄλλοις πολιτειαῖς καὶ ἔχει τὸ δικαιοκρατεῖας, ἔχει τὴν ἀληγορίας, ἔχει τὴν βασιλείας, καὶ ἀριστοκρατίας. Ωσπερ καὶ ἐν τῷ Λακεδαιμονίῳ. Τοι μὲν γάρ βασιλές,² τὰς

εἰσὶ τοῦτα. — 6. Ήέτας) Εννοεῖται ἐστίν.

§ 1. 2. Συνεττάμεν) "Ποιεῖ συνεττάναι συνετταίναι γάρ, καὶ ίσινικάς συνετταίναι, καὶ συνεττάναι ὅθεν τὸ Δωρικὸν συνεττάναι" — 3. Βασιλεὺς) Ωσπερ γάρ οἱ ἀκύροι νόμοι τὰς συμφίροντα τῇ κοινωνίᾳ προστάζουσιν, οὕτω καὶ βασιλεύς, προϊστάμενος οὐχ ὑπὲρ ἔχυτον, ἀπέρα δὲ τῆς κοινωνίας. — 4. Τούτων γάρ) Τῶν εἰς κοινωνίαν δηλαδὴ προσηκόντων, ὃ μὲν βασιλεὺς ἔστι νόμιμος καὶ ταῦτα. — 5. Τύρανν.) Εννοεῖται ἐστί. — 6. Ἐκ τὰς ἐκατέρουν συναρμ.) Δηλαδὴ τοῦ ἀρχεντοῦ καὶ ἀργεστοῦ, ἢ ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ

λογικοῦ, καὶ τοῦ ἀργεστοῦ τοῦ ἀλόγου. — 7. Λύτρα δὲ 'Αρετὴ δηλαδῆ.

§ 2. 2. Μόναρχος ἦ.) "Οταν γάρ ὁ νόμος πρὸς τὴν μονάρχου ἀρέτειν ἀφορᾷ, διατυγχάνεται εἰσὶ πάντες οἱ πειθόμενοι αὐτῇ. — 3. Οὕτε γάρ γε³) Ωσπερ γάρ ἡ γῆ εἰς διδωτει τούς αὐτούς καρπούς, οἵτω καὶ φυγὴ εἰς διδωταὶ παραδίχνεσθαι τὴν αὐτὴν ἀρετὴν ὅθεν ὁ περὶ δοιῶν γῆς νόμος ἀναγκαῖος, ἵνα μὴ καὶ ἐκ τούτοις σύγχυσις γένηται τῶν πολιτῶν· ὡς τοι μὲν τὴν ἀγαθὴν, τοῦ δὲ τὴν ἴκανην ἔχον. τοις γάρ.)

§ 3. 2. Τοι μὲν γάρ βασιλ.) "Εχουσι

μοναρχίας· τοὶ δὲ γέροντες, τὰς ἀριστοκρατίας· τοὶ δὲ ἔφοροι,
τὰς δηλιγαρχίας· ἵππαχυρέται δὲ καὶ κόροι, τὰς δαϊσκρατίας. Δεῖ
τὸν νόμον μὴ μόνου ἀγαθὸν, καὶ καλὸν εἶμεν, ἀλλὰ καὶ ἀντιπε-
πονθέναι τοῖς αὐτοῦ μερέσσιν, οὕτως γάρ ἴσχυρὸς³ καὶ βέδαιος.
Τὸ δὲ ἀντιπεπονθέναι⁴ λέγω αὐτῷ, καὶ ἄρχεν καὶ ἄρχεσθαι τὰν
αὐτὰν ἄρχαν, ὡσπερ καὶ ἐν τῷ εὐνομωτάτῳ Λακεδαιμονίῳ. Τοῖς
μὲν γάρ βασιλεῦσιν οἱ ἔφοροι ἀντικάθηνται, τούτοις δ' οἱ γέ-
ροντες, μέσοι δ' οἱ κόροι καὶ ἵππαχυρέται. Ἐφ' ὁ γάρ ἀν ρέψου-
τε τοὺς πλεονεκτέουτες τῶν ἄρχοντων οὗτοι τοῖς ἄλλοις ὑποτί-
θενται.

§ 4. Δεῖ τὸν νόμον τὰ περὶ θεοὺς καὶ δαίμονας καὶ γούέας,
καὶ ὅλοις τὰ καλὰ καὶ τίμια πρᾶτα τίθεσθαι δεύτερου δὲ τὰ
συμφέροντα. Τὰ γάρ μείνα τοῖς μείζοσιν ἀκολουθεῖν ποθάκει.²
Καὶ μὴ ἐν σίκημασι καὶ θηρώμασιν ἐνῆμεν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἥθεσι
τῶν πολιτευομένων. Οὐδὲ γάρ ἐν Λακεδαιμονίῳ τῷ εὐνομωτάτῳ πλά-
θει γοσκυμάτων³ ἀπόλιτος διατείται πολὺ δὲ μᾶλλον ἐν τοῖς τρό-
ποις τῶν πολιτευομένων. Συμφέροντι δέ⁴ τῷ πολιτικῷ κοινωνίᾳ,
αἴκα μὴ μόναρχος ἢ καὶ ιδιοτελῆς, κοινωφελῆς δὲ καὶ δια-
πολιτικῆς διατείνων ὁ νόμος. Καὶ τὸν ζημίου ἐς τὰν αἰσχύναν καὶ
τὰν ἀτιμίαν ἀναφέρῃ, μὴ ἐς τὰν τῶν χρημάτων ἀπεβολάν.
Ἐκ μὲν γάρ τῷ τῷ αἰσχύνᾳ ζαμισθαι, κοσμισταῖς καὶ χορ-
στάταται σπουδάζονται,⁵ ὅπως τὰν ἐν τοῖς νόμοις ζαμίαν ἀκοινώ-
νατον ἔχονται. Ἐκ δὲ τῷ χρήμασι,⁶ χρήματα περὶ πλείστου
ποιησοῦνται⁷, μέγιστου φάρμακου ὑπολαμβάνοντες ἥμεν τῶν ἀ-
μαρτημάτων. Ἀριστον μὲν οὖν τὰν ὅλαν πόλιν οὕτως συντετάχ-
θαι, ὡστε μηδενὸς ποτιδεῖσθαι ἔξωθεν, μήτε κατ' ἀρετὰν, μήτε κατὰ
δύναμιν, μήτε κατ' ἄλλον μηδεμίου αἰτίαν. Οὔτω γάρ σῶμα,
καὶ οἰκίαν, καὶ στράτευμα συντετάχθαι καλῶς,⁸ τὸ ἐν αὐτῷ⁹
ἔγγον τὰν αἰτίαν τῆς σωτηρίας, ἀλλὰ μὴ ἔξωθεν. Σῶμα μέν τοι¹⁰

τι μέρος τῆς μοναρχ. — 3. Οὕτω γάρ
ίσχυρο.) Ἔννοεῖται, Ἐσται. — 4. Τὸ δὲ
ἀντ.) Ἀντιπεπονθέναι δὲ τοῦ νόμου ἐστί,
τὸ ἔκαστην ἄρχην ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι
ῶσπερ ἐν Δακεδαιμονίῳ οἱ βασιλεῖς ἄρ-
χουσι καὶ ἄρχονται ὑπὸ τῶν ἔροφων
καὶ τ.λ.

§ 4, 2. Ποθάκει) Προτίκει γάρ πρωτ-
γετεῖσθαι τὰ περὶ τῶν ἥθων μείζονα δῆται
καὶ ἀναγκαιότατα· εἴθ' ἐπεσθαι τούτοις
καὶ τὰ περὶ οἰκημάτων καὶ θυρωμάτων,
ἐλάσσονα δῆται. — 3. Πλάθει γραμμ.)
Πολλοῖς δηλούνται γεγραμμένοις νόμοις.
— 4. Συμφέροντι δὲ) Ἔννοεῖται εἰσιν
ἔρα δὲ τὸ αὐτὸν καὶ 6. — 5. Σπουδάζ.)

οἱ ποιεῖται δηλ. ὅπως μὴ κοινωνήσωτε τῶν
ίσχυρο.) Ἔννοεῖται, Ἐσται. — 6. Ἐκ δὲ
τοῦ χρήμα.) Ἀπὸ κοινοῦ ζημισθαι. — 7.
Περὶ πλείστου ποιησοῦνται) Περιποιήσον-
ται δηλαδὴ χρήματα, καὶ κτίσονται
πολλά, γιγνώσκοντες δὲ ταῦτα ἔσονται
τῶν ἀμαρτημάτων μέγιστου φάρμακου.
— 8. Συντετάχθαι καλ.) λέγομεν δηλ.
ἡ χρίνομεν, ἢ τι τοιοῦτον πρὸς δὲ τὸ συντε-
τάχθαι φέρεσθαι δεῖ. — 9. Τὸ δὲ αὐτόν)
Ἐὰν τὸ σῶμα τοῦτο, ἢ ἡ οἰκία, ἢ τὸ
στράτευμα ἐν ἔκαστῳ ἔχῃ, τὴν αἰτίατη-
κὴν ἐνικῶς δὲ, οὐ πρὸς πάντας καθ' ἐν
δὲ πρὸς ἔκαστον ἀναφερόμενον ἐλήγει.
— 10. Σῶμα μέντοι) Ἐπαινεῖται δηλ.

κάρρον· οίκια δὲ συγκειμένα καλῶς, στράτευμα δὲ τὸ μὴ μισθοφόρου μηδὲ ἀγύμναστον. Κρέσσονα γάρ τὰ οὖτας συνταχθέντα γίνεται τῶν ἄλλων καὶ ἐλεύθερο¹¹ μὲν καὶ ἀδεύλωτα, οὐ πολλῶν ποτιδεόμενα πετι τὰν διαμονὰν, ὀλίγων δὲ καὶ εὐκομίστων εὐπορίστων. Οὗτο γάρ ἀν ὁ μὲν ισχυρὸς τῷ βάρεος, ὁ δὲ γυμνάτας τῷ βίγεος περιγίνεται. Γυμνάζοντι γάρ ταὶ τύχαι καὶ ταὶ συμφορχὶ τῶς ἀνθρώπως. Επεὶ καὶ τῷ σώφρονι, καὶ διαπονθέντι καὶ σώματι καὶ ψυχῇ, καὶ τροφῇ ἀδέα φαίνεται πᾶσα, καὶ ποτὸν, καὶ εὐνάδεά μετὰ φυλλάδος. Τῷ δὲ τρυφᾷ καὶ συβαρίζεν¹² προσιρουμένω, καὶ στὸ μεγάλῳ βασιλέως¹³ παρασκευὴ δυσάρεστος καὶ ἄλλοτρια.

§ 5. Τὸν νόμον ὡν ἐν τοῖς ἥθεσι, καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασι τῶν πολιτῶν ἐνκράτεσθαι δεῖ. Τοὺς γάρ πολίτας αὐταρκέας θήσει, καὶ διανεμεῖ τὸ κατ' ἀξίαν ἐκάστῳ καὶ τὸ ἐπιβάλλον. Οὗτο γάρ καὶ δἄλιος φερόμενος διὰ τῷ ζωοφόρῳ² κύκλῳ διανέμει τοῖς ἐπὶ γῆς πᾶσι, καὶ γενέσιος καὶ τροφᾶς καὶ βιοτᾶς τὰν ποθάκουσαν μοιραν, οἷς εὐνομίαν, τὰν εὐκρασίαν τῶν ὠρῶν παρασκευάζομενος. Διὸ καὶ Νόμιος καὶ Νεμήιος Ζεὺς καλέεται καὶ Νομεὺς ὁ διαγέμων τὰς τροφὰς τοῖς οἰεστιν. Καὶ τὰ τῶν κιθαρῳδῶν δὲ ἄσματα νομοί.³ Συντάσσοντι γάρ καὶ ταῦτα τὰν ψυγὰν, ἀρμονίᾳ καὶ ρύθμοις καὶ μέτροις ἀειδόμενα.

§ 6. Δεῖ δὲ τὸν ἀληθινὸν ἄρχοντα μὴ μόνον ἐπιστάμονά τε, καὶ δυνατὸν ἦμεν περὶ τὸ καλῶς ἄρχεν, ἄλλα καὶ φιλαγθρώπως. Αἴτοπον γάρ ἦμεν ποιμένα μισοπρόσδικον, καὶ τοιούτου οἷς δὲ δυσμενῶς ἔχεν² τοῖς αὐτοῦ θρεμμάτεσσι. Δεῖ δ' αὐτὸν καὶ νόμιμον

τὸ σῶμα τὸ ὑγιὲς καὶ ρωμαλέον. — 11. Καὶ ἔξευθέρ. καὶ ἀδέλ.)

Ἐννοεῖται, Εἰσιν, δια δῆλ. οὐ προσδεῖται πολλῶν κτλ.

— 12. Συβαρίζ.) Κατὰ τοὺς Συβαρίτας ζῆν. Συβαρις γάρ πόλις τῆς Ἰταλίας, ἦν ἀκουν Ἰωνες, μηδὲν ἔτερον σπουδάζοντες, ἡ ἀεὶ τρυφᾷν, πολυτελέστεροι χεώμενοι τραπέζαις. Ἐκ τούτων ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν τρυφῶντων, καὶ ταῖς ἡδοναῖς διερρήνητων, διτι Συβαριτικῇ πρόχεινται τῇ τραπέζῃ. Συβαρις οὖν Ἰωνικὴ κατέσχε τὴν Φοινίκην ἀντὶ τοῦ πάντες οἱ Φοινικες τρυφῶι κατὰ τοὺς κατοικοῦντας τὴν Συβαριν Ἰωνας. Γαζῆς. — 13. Τῷ μεγάλῳ βασιλ. Οὗτος ὀνόμαζον Ἐλληνες τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν πολυτελέστατα πάντων δεῖπνα παρασκευαζόμενον.

§ 5, 2. Διὰ τῷ ζωοφόρῳ) Διὰ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου δηλαδή. Δέγεται δὲ ζωδιακὸς κύκλος, ὃν ὁ ἥλιος ὑποτρέχειν

φαίνεται ἐν ἐνίαυτῷ. Ἔστι δὲ οὗτος λοξὸς κλίνων πρὸς τὰ βόρια καὶ νότια. θεον ὅτε ὁ ἥλιος ὑπὸ τὸ νότιον ἡμικύκλιον φέρεσθαι φαίνεται, χειμῶν ἔστιν, ὅτε δὲ ὑπὸ τὸ βόρειον, θέρος. κακ τούτου γίνονται αἱ κράσεις τῶν ὠρῶν, καὶ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν· καὶ τὰ τοιαῦτα καλεῖται δὲ ζωδιακὸς, ὅτι περὶ αὐτὸν εἰσὶ τινες ἀστέρες, οὓς ὀνόμασι τινῶν ζώων ἐκάλεσαν, ὅτεν καὶ ζωδίων κύκλος. Εἰς δώδεκα δεῖλον μέρη τὸν κύκλον τούτου, ὅτεν καὶ δώδεκα ζωδίων ὄγόματα ἔθεντο· εἰσὶ δὲ ταῦτα. Κρίος, Ταῦρος, Δίδυμοι. Καρκίνος, Λέων, Παρθένος. Ζυγός, Τοξότης, Αἰγύχερως, Σχορπίος, Γύροχός, Ιχθύες. — 3. Νομοί) Καλοῦνται δῆλ. Καὶ ταῦτα γάρ τὰ ἀσματα ἀδόμενα ἀρμονίᾳ καὶ ρύθμοις καὶ μέτροις εἰς τάξιν ἀγουστι τὴν ψυχήν.

§ 6, 2. Δυσμενῶς ἔχ.) Περιφραστικῶς ἀντὶ, μισεῖν τῷ αὐτοῦ θρέμματα.

ἥμεν. Οὕτω γάρ ἐσεῖται τὰν τῷ ἀρχούτος ἐπιστασίᾳν ἔχων.³ Διὸ μὲν γάρ τὰς ἐπιστήμας, κρίνεν ὅρθως δυνατεῖται διὰ δὲ τὰς δυνάμιος, κολάζεν διὰ δὲ τὰς χρηστότητος, τὸ εὐεργετεῖν διὰ δὲ τῶν νόμων, τὸ ποτὶ τὸν λόγον πάντα ποιεῖν. Ἀριστος δὲ καὶ εἴη ἀρχῶν ὁ ἀρχοτάτωνός μοι.⁴ Οὗτος δὲ καὶ εἴη, ὁ μηθὲν αὐτῷ ἔνεκκ ποιεών, ἀλλὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν. Ἐπειδὴ περὶ οὐδὲ ὁ νόμος⁵ αὐτῷ ἔνεκκ, ἀλλὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν.

Δ'. Διοσογένους Πυθαγορικοῦ.

Ἐκ τῶν περὶ Βασιλείας.

§ 1. Βασιλέως καὶ εἴη² ὁ δικαιότατος δικαιότατος δὲ ὁ νομιμώτατος. Άνευ μὲν γάρ δικαιοσύνας, οὐδεὶς ἀν εἴη βασιλεὺς ἄνευ σέ νόμων, δικαιοσύνας.³ Τὸ μὲν γάρ δικαίου, νόμῳ ἐντί. Ο δέ⁴ γεωργεῖς αἵτιος τῷ δικαίῳ. Ο δὲ βασιλεὺς ήτοι νόμος ἐμψυχος εὔτι, ἡ νόμιμος ἀρχῶν, διὰ τοῦτο οὖν δικαιότατος καὶ νομιμώτατος. Εογχ δὲ βασιλέως, τρίχ, τότε στρατηγεῖν, καὶ δικαστηλεῖν, καὶ θεραπεύειν θεῶς. Στρατηγεῖν μὲν δικαιοσύνης, πολεμεῖν κακῶς; ἐπισταθεῖσι. δικαστηλεῖν δὲ καὶ δικαιούσην πάντων τῶν ὑπ' αὐτῶν φύσιν δικαίου καὶ νόμων κακῶς ἐκμαθῶν. Θεραπεῦειν δὲ τῶν θεῶν εὐτεροῖς καὶ ὄστιν, φύσιν θεῶν καὶ ἀρετῶν ἐκλογισάμενος. Ωστε ἀνάγκα τὸν τέλειον βασιλέα, στρατηγόν τε ἀγαθὸν ήμεν, καὶ δικαστὴν, καὶ ιερέα. Τοῦτα γάρ καὶ ἀκόλουθα καὶ πρέποντα ἐντὶ βασιλέως ὑπεροχῆς τε καὶ ἀρετᾶς.

§ 2. Κυβερνάτα μὲν γάρ ἔργον ἐντί, τὰν υκάνη σώζεν ἀνιόγω δὲ τὸ ἀρματικόν δὲ τῶς νοσέοντας βασιλέως δὲ καὶ τῷ στρατηγῷ τῶς ἐν πολέμῳ κινδυνεύοντας, ὃ γάρ ἔκαστος ἀγενῶν ἐντὶ συστάματος, τούτω καὶ ἐπιστάτας καὶ δημιουργός. Καὶ μάκι τότε δικαστηλεῖν καὶ δικαιέμεν τὸ δικαίου, ἔνυν μὲν κακόλου² ιδίᾳ δὲ ἐντὶ ἔργου οἰκήτου βασιλέως. Οὗτος γάρ ὥσπερ θεὸς ἐν τῷ κάτιμη, ἀγενῶν τε καὶ προστάτας ἐντί. Ξυνά μὲν τὸ ποτὶ μίκη ἀρχῆν τε καὶ ἀγεμονίαν τὸ ὅλον ξυναρμούσθαι καὶ ἔκαστον δὲ τὸ καὶ τὰ κατὰ μέρος³ τὰν αὐτὰν ἀρμονίαν τε καὶ

— 3. Ἐσεῖται... ἔχ.) Περιφραξικῶς καὶ τοῦτο ἀντὶ ἔξει, ἡ ἔχει — 4. Ὁ ἀρ. νόμ.) Ων ἀρχῶν δηλ. κατ' ἄλλους δὲ, θειοτάτω, καὶ δικαιοτάτω νόμοι — 5. Οὐδὲ ὁ νόμ.) Εὑνοεῖται, ἐγένετο ἡ ἐτέθη, ἡ τοιῦτο τι.

§ 1, 2. Βασιλεὺς καὶ εἴη.) Οὐδεὶς δηλονότι ἔτερος ἀν εἴη βασιλεὺς, εἰ μὴ ἐστις ἀν εἴη δικαιότ. κτλ. — 3. Δικαιος.) Οὐκ ἐν εἴη δηλ. — 4. Ὁ δὲ) Νόμος δηλα-

δὴ ἐστὶ γενέμενος αἵτ. κτλ. — 5. Ἐπισταθεῖσι) ἀπὸ τοῦ Ἐπισταμαι ἀδριστ.

§ 2, 2 Ξυνά μὲν καθ.) Πᾶσι δηλαδ. τοῖς ἀνθρώποις τὰ τοικῦτα εἰτίκοινά κυρίως δέ τι ἴδιον βασιλέως. — 3. Τὰ καὶ τὰ κατὰ μέρ.) Λέγει δὲ τοὺς κατὰ μέρος ἡγεμόνας καὶ ἀρχοτάτας οὐ δέ μοι πρόσθες καὶ τοὺς κατ' οἶκον γονεῖς, ἡγεμόνας δυτας τῶν ἴδιων τάκηναν καὶ ὑ-

ἀγεμονίου συναρμόζεσθαι. Ἐτι δ' ἐν τῷ ποιεῖν εὖ καὶ εὐεργετῶν τῶν ὑποτεταχμένων ὁ βασιλεὺς ἔντι. Ταῦτα δ' οὐκ ἄνευ δικαιοσύνας καὶ νόμου. Τόγε μάν τρίτου, λέγω δὲ τὸ θεραπεῦν τῶς Θεῶς, βασιλέως αὐτάξιον.⁴ Δεῖ γάρ τὸ ἀριστεῖν ὑπὸ τῶν ἀριστῶν πιμένειν, καὶ τὸ ἀγεμονοῦν ὑπὸ τῶν ἀγαμονεύοντος. Τῶν μὲν δέν φύσει τιμωτάτουν ἀριστεῖν ὁ Θεός. Τῶν δὲ περὶ γάν καὶ τὰς ἀνθρώπως, ὁ βασιλεὺς. Ἐγειρόμενον τοῦτον τὸν ποτί κόσμον, βασιλεὺς ποτὶ πόλει.⁵ Καὶ οἵ πόλεις ποτὶ κόσμον, βασιλεὺς ποτὶ Θεόν. Αἱ μὲν γάρ πόλεις, ἐκ πολλῶν καὶ διαφερόντων συναρμοσθεῖσας κόσμον συντάξουν καὶ ἀρμονίαν μεμίμαται. Ο δέ βασιλεὺς ἀρχὰν ἔχειν ακμῆπεμόνυμον, καὶ αὐτὸς ὡν νόμος ἐμψυχος, Θεὸς ἐν ἀνθρώποις παρεσχαμάτισται.

§ 3. Οθεν δεὶ τὸν βασιλέα μὴ νευικῆσθαι ὑφ' ἀδενάς· ἀλλα αὐτὸν οὐκαντακάτεται. Μηδ' ὅμοιον θεού τοῖς πολλοῖς, ἀλλ' ἐπ πολλὸν διαφέροντα² τούτων. Μηδ' ἔργου ἀγεισθαι τὰν ήδηνάν, ἀλλὰ μᾶλλον τὰν ἀνθρογκήνιαν. Λαμπρὸν δὲ καὶ πρέπει τὸν ἔτερον ἀργεῖν γρήματα, τῶν ἐν ἐκυρῷ παθέων πράτου δύνασθαι ἀρχεῖν. Περὶ γε μάν τὰς πλευεκτικὰς, δομεὶ λέγος.³ Δεῖ γάρ εἰς τοῦτο πεπάσθαι τὰ γρήματα, ὥστε φίλους εὐεργετῶν, καὶ δεομένως ὑπολαμβάνειν καὶ ἐχθρούς δὲ μετὰ δικαῖας ἀμύνασθαι. Αδιστα γάρ ἀ μετ' ἀρετᾶς ἀπόλαυστις τὰς εὐτυγίας. Ο δ' αὐτὸς τρόπος⁴ καὶ περὶ τὰς ὑπεροχῆς. Αεὶ γάρ κακοπερέχων τὰς ἀλλαγῶν ἀρετᾶς, καὶ κατ' αὐτὰν ἄξιον κρίνεσθαι τὸ ἀργεῖν, ἀλλὰ μὴ κατὰ τὸν πλοῦτον, ἢ τὰν δύναμιν, ἢ τὰν ἀρετὰν τὰν τῶν ὄπλων. Ο μὲν γάρ τι κοινὸν ἔντι καὶ τῶν τυχόντων ὃ δέδη κοινὸν καὶ τῶν ἀλόγων ζώων ὃ δὲ κοινὸν καὶ τῶν τυράννων ὃ δὲ μόνον ἴδιον τῶν γκριῶν ἀνθρώπων. Ωστε ὅστις βασιλεὺς, σύρρων μὲν ἐντὶ περὶ τὰς ἀδενάς, κοινωνίας δὲ περὶ τὰ γρήματα, φρέσκιας δὲ καὶ δεινός περὶ τὰν ἀργά, σύτος καὶ εἴη κατὰ τὸν ἀλεθήκην βασιλεὺς.

§ 4. "Ἐγειρόμενος τὸν μερέων τὰς τοῦ ἀνθρώπου ψυχὰς τὰν ἀναλογίαν ταύταν τῶν ἀγκθῶν καὶ τῶν κακῶν. Αἱ μὲν γάρ πλευεκτία γίνεται περὶ τὸ ἀγαύμενον μέρος τὰς ψυχὰς. Λογικὰ πηρετῶν καὶ ὀργάνων, εἰ τύχει. — 4. Αὐτές τάξιον) Οὖν γάρ ἐνάστου ἴδιου τοῦτο, ἀλλὰ βασιλέως αὐτοῦ ποδες τὸν Θεὸν τινὰ ὄμοιώτητα. — 5. Βασιλεὺς ποτὶ πόλει.) Κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴτη.

§ 3, 2. Διαφέροντα) Εἶναι τῶν πολλῶν. — 3. "Οδες λόγος) Ταῦτα δηλαδόν. λέγομεν. — 4. 'Ο δ' αὐτὸς τρ.) Τὰς γρήματας, ἢ τοῦ λόγου ἔστι καὶ περὶ τῆς ὑπερβολῆς καὶ ιστεύ ὡς εἰ ἔλεγεν δέ

αὐτὸς λόγος. — 5. 'Ο μὲν . . . δέδη) Ο μὲν γάρ πιστός καὶ τῶν τυχόντων ἀνείλητος καὶ τῶν ἀλόγων, ἢ δὲ ἀνεγκαίμις καὶ τῶν τυράννων. Η δὲ ἀρετὴ μόνη ἴδια ἀγαθῶν. ἔστι δὲ τὸ, οὐ μὲν, οὐδὲ, ἀντὶ τοῦ τὸ μὲν, τὸ δέ, ὡς πρόσθιον διατέταξα ἀποδιδόμενον.

§ 4, 2. "Ἐγειρόμενος τὸν μερέων τὰς ψυχὰς ἔχει τὰν ἔξτις ἀναλογίαν τῶν ἀγκθῶν καὶ

γάρ ἀ ἐπιθυμία³ ἀ δὲ φιλοτιμίᾳ καὶ θηριότας, περὶ τὸ θυμοειδές. Τοῦτο γάρ ζέον⁴ καὶ δυναμικὸν μέρος τᾶς ψυχᾶς ἀ δὲ φιληδονία, περὶ τὸ ἐπιθυμητικόν· τοῦτο γάρ θῆλυ καὶ ὑγρὸν μέρος τᾶς ψυχᾶς, ἀ δέ γε ἀδικία, τελεωτάτη κακία, καὶ σύνθετος ἐσυστα, περὶ ὅλην γίνεται τὰν ψυχάν· ὅθεν εἰς λύραν⁵ καὶ πόλιν εὐνομουμένην δεῖ συναρμόσασθαι βασιλέα, ὃρου δικαιώτατου, καὶ νόμῳ τάξιν ἐν αὐτῷ πρᾶγμα καταστησόμενον εἰδότα διότι⁶ τῷ πλάθεως, ὡς δέδωκεν ὁ Ζεὺς αὐτῷ τὰν ἀγεμονίαν, ἀ συναρμογά ποτε αὐτὸν ὥφελει συναρμασθῆμεν. Πιστὶ δέ τοις ἀγορευμένοις, δεῖ καὶ θέσιας⁷ καὶ ἔξις ἐπιπρεπέχεις ἐπιτάσσεν τὸν ἀγαθὸν βασιλέα, πολιτικῶν αὐτὸν πλάσσοντα καὶ πραγματικούς, ὅπως μήτε, τραχὺς φαίνησαι τοῖς πλάθεσι, μήτ' εὐκαταφρόνατος ἀλλὰ καὶ ἀδύς καὶ ἀμφιστραφῆς τεύξεται δὲ τούτων, αἴκα πρᾶτον μὲν σεμνὸς ἦ, καὶ ἐκ τῶν ιδίων, καὶ ἐκ τῶν ἀκοῦσαι, καὶ ἐκ τῶν ἄξιος ἐπιφαίνεσθαι τᾶς ἀρχᾶς, δεύτερον δὲ χρηστὸς καὶ ἐκ τᾶς ἐντεύξιος, καὶ ἐκ τᾶς ποτισθέντος, καὶ ἐκ τᾶς εὐεργεσίας. Τρίτον δέ δεινός καὶ ἐκ τᾶς μισοποναρίας, καὶ ἐκ τᾶς κολασίας, καὶ ἐκ τᾶς ἐπιταχύσιος, καὶ ὅλως ἐκ τᾶς ἐμπειρίας καὶ τριβᾶς τᾶς περὶ τὸ βασιλεύεν. Αἱ μὲν γάρ σεμνότας θεόμηπον ὑπάρχουσα πρᾶγμα, δύναται θαυμαζόμενον, καὶ τιμώμενον αὐτὸν⁸ παρέχεσθαι τοῖς πλάθεσιν· ἀ δέ χρηστότας φιλεύμενον καὶ ἀγαπαζόμενον. Αἱ δέ δεινότας,⁹ φοβερὸν μὲν καὶ ἀνίκατον ποτὶ πολεμίως, μεγαλόψυχον δέ καὶ θαρσαλέον ποτὶ φίλως.

§ 5. Δεῖ δέ τὰ σεμνότατα καθεστάσθαι περὶ αὐτὸν μηδὲν ταπεινὸν ἐπιταθεύοντα, μηδὲ τῶν πολλῶν ἀντάξιον,² ἀλλὰ τῶν θαυμαζομένων, καὶ τῶν ἀγεμονία, καὶ σκαπτουγίᾳ ποτισμῶν, ἀμιλλώμενον³ ὃσι μὴ τοῖς μειώνεσι, μηδὲ τοῖς ἵσοις, ἀλλὰ τοῖς μεῖόνεσι. Καὶ καττὸ μέγεθος τᾶς ἀγεμονίας, ἀδυνάτης ὑπολαμβάνουσα μεγίστας ἦμεν, τᾶς ἐπὶ τοῖς καλοῖς ἕργοις, καὶ μεγάλοις, ἀλλὰ μὴ τᾶς ἐπὶ τοῖς ἀπολαύστοις, χωροῖς οὐτα μὲν ἔαυτὸν ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων παθέων, συνεγγιζούσα δὲ τοῖς θεοῖς, οὐ δι' ὑπεραφνίαν, ἀλλὰ διὰ μεγαλοφροσύνων, καὶ μέγεθος ἀρετᾶς ἀνυπέρβλατον,

κακῶν. — 3. Ἄ ἐπιθυμία) Τοῦ πλεονεκτεῖν δῆλο. — 4. Τοῦτο γάρ ζέον) Ἐννοεῖται ἐστι. — 5. Εἰς λύραν.) Κατὰ λύραν· οἶνον καθάπερ τὴν λύραν τὸν λυρικὸν, οὗτον καὶ τὴν πόλιν τὸν βασιλέα δεῖ συναρμόσασθαι. — 6. Διότι.) Ἀντὶ ὅτι, οἵτοι εἰδότα ὅτι ἡ συναρμογὴ τοῦ πλήθους πρὸς αὐτὸν ὀφείλει καὶ τλ. — 7. Καὶ θέσιας) Ὁ νοῦς. Πρὸς τοῖς εἰρημένοις δεῖ τὸν ἀγαθὸν βασιλέα ἐπιτάσσειν καὶ διαθέσεις καὶ ἔξεις ἐπιπρεπεῖς,

εἰτ' οὖν τρόπους καὶ πράγματα πρέποντα· πλάσσοντα ταῦτα κατὰ τὸ πολιτικὸν τὰ πράγματα. — 8. Λύτον) Τὸν βασιλέα δῆλο. — 9. Ἄ δέ δεινότας) Ἀπὸ κοινοῦ τὸ δύναται παρέχεσθαι αὐτόν.

§ 5. 2. Ἄνταξιον) Ἄ δηλαδή οἱ πολλοὶ ποιοῦσι, ποιοῦντα· καὶ ἔξισούμενον τοῖς πολλοῖς ἀλλ' ἄξιον ἔαυτὸν παρέχειν τῶν θαυμαζομένων, καὶ προσφεύγων τῇ ἡγεμονίᾳ καὶ τοῖς σκήπτροις. — 3. Ἄμιλλ.) Κατ' ἐπεξήγησιν ταῦτα τῶν εἰ-

τοιαύτην αὐτῷ ἐπιπρέπειαν, καὶ προστασίαν ἀμφιβαλλόμενον, καὶ καττὰν σψιν, καὶ καττὰς λογισμῶς, καὶ καττὰς ἐνθυμάρατα, καὶ καττὸς ἄθος τὰς ψυχὰς, καὶ καττὰς πρόξιας, καὶ καττὰν κίνασιν, καὶ καττὰν θέσιν τῷ σώματος, ὥστε τῶς ποτ' αὐτὰς μὲν⁴ ὡς αὐτὸν⁵ κατακαστηθῆμεν καταπεπλαγμένως αἰδοῖ, καὶ συφροσύνας τε καὶ διαθέσει τε περὶ τὸν ἐπιπρέπειαν. Οὐ γάρ μείου⁶ αὐλῶ καὶ ἀρμονίας τῷ ἀγαθῷ βασιλέως παταγάστις ὀφείλει τρέπειν τὰς ψυχὰς τῶν παταγάστων. Καὶ περὶ μὲν σεμνότατος, ἀλλις εἰρήσθω.

§ 6. Περὶ δὲ χρηστείτως νῦν ὑπαθέσθαι πειραστοῦμα. Χριστὸς γάρ εσεῖται πᾶς βασιλεὺς, τὸ μὲν καθόλω, δικαιός τε ὁν καὶ ἐπιεικὴς καὶ εὐγνόημον. Εντὶ γάρ ἀ δικαιότας κοινωνία συνεκτικὴ καὶ συνακτικά, καὶ μόναγε ὡν² πρὸς τοὺς πλατίους τοιαύτας διάθεσις σῶμασται τὰς ψυχὰς. Ὁν λόγον παρέχει ῥυθμὸς ποτὶ κίνασιν,³ καὶ ἀρμονία ποτὶ φωνάν· τοῦτον ἔχει τὸν λόγον δικαιότας ποτὶ κοινωνίαν. Κοινὸν γάρ ἀγαθὸν⁴ ἔντι καὶ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, εἴγε δὴ συναρμοστικά ἔντι κοινωνίας πολιτικᾶς, ἀ δὲ⁵ ἐπιεικῆς, καὶ εὐγνωμοσύνης, πάρεδροι τινες ἔντι τὰς δικαιοσύνας· ἀ μὲν (τὸ ἐπικείεες ἀ δὲ) τὸ ἀπότομον τὰς βλάβες μακλύτενοισαν ἀ δὲ τοῖς ἐπὶ ποσόν ἀμπλακίσκουσι συγγνώμας ἀπομερίζουσαν.

§ 7. Δεῖ δὲ τὸν ἀγαθὸν βασιλέα μαθηματικὸν τε ἦμεν τῶν δεομένων καὶ εὐγάριστον δὲ βασιλέων δὲ μὴ καθ' ἔνα ποιήσασθαι τρόπου, ἀλλ' ὅπως ὁν δύνατεν ἦ. Εὐχάριστον δὲ ἦμεν δεῖ, μὴ ποτὲ μέγεθος ἀποβλέποντας τὰς τιμᾶς, ἀλλὰ ποτὲ τὸν τρόπου, καὶ τὸν προαίρεσιν τῷ τιμῶντος. Ἀβαρέκ² δὲ δεῖ ἦμεν ποτὶ πάντας ἀνθρώπων, μάλιστα δὲ ποτὲν μῆνας καὶ καταδεεστέρως τοῖς τύχαις οὗτοι γάρ, ὡσπερ τοις υπερέσυτες τοῖς σώμασιν, σύδεν ὑπομένεν δύνανται τῶν βαρέων. Ἐχοντι γάρ τὰς διαθέσιας τοιαύτας καὶ οἱ θεοί, καὶ μάλιστα ὁ κρατέων πάντων Ζεύς. Καὶ γάρ οὗτος, σεμνὸς μὲν ἔντι καὶ τίμιος διάτε τὸν ὑπεροχάν, καὶ τὸ μέγεθος τὰς ἀριστᾶς. Χριστὸς δὲ διὰ τὸ εὐεργετικός τε ἦμεν, καὶ ἀγαθορημένων. — 4. Τῶς ποτ' αὐτὰς μὲν) δὴ ή τοιαύτη διάθεσις τῆς ψυχῆς ἥρμοσται πρὸς τοὺς πλησίουν. — 3. Ρυθμὸς ποτὲ κίνη.) Ὁ μὲν γάρ ῥυθμὸς πρὸς τὴν κίνητιν τοῦ μείσιν τοῦ σώματος θεωρεῖται, ἡ δὲ ἀρμονία πρὸς τὰς φωνὰς ἡ τόνους. — 4. Κοινὸν γάρ ἀγαθ.) Η δικαιοσύνη δηλ. — 5. Ἄ δέ) Εὐγνωμοσύνη δηλ.

§ 6, 2. Καὶ μόναγε ὡν) Καὶ μόνη Τόμ. Δ'.

§ 7, 2. Ἀβαρέα) Μὴ εἶναι δηλαδή

δότας, δικαστής δη καὶ λέγεται ὑπὸ τῷ Ἰωνικῷ ποιητᾷ,³ ὡς καὶ εἴη
— πατήρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε.

Δεινὸς δὲ διὰ τὸ κολάζειν τῶς ἀδικέοντας, καὶ κρατεῖ, καὶ κυ-
ριεῖν πάντων. Ἔχει δὲ καὶ τὸν κεραυνὸν μετὰ χείρα, σύμβολον
τῆς δεινότατος. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, μναμονεύει δεῖ, ὅτι θεόμ-
μον⁴ ἐντὶ πρᾶγμα βασιλεία.

Δ'. Σθενίδου Λοχροῦ Πυθαγορικοῦ.

Ἐκτοῦ Περὶ βασιλείας.

§ 1. Χρὴ τὸν βασιλέα σοφὸν ἥμεν. Οὗτος γάρ εἰσιται ἀντί-
τυπος,² καὶ ζαλωτὸς τῷ πράτῳ Θεῷ. Οὗτος γάρ³ φύσει ἐν-
τὶ καὶ πράτος βασιλεὺς καὶ δυνάστας· ὁ δέ⁴ γενέσει καὶ μιμά-
σει. Καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ παντὶ καὶ ὄλῳ· ὁ δέ⁵ ἐπὶ γῆς. Καὶ ὁ μὲν
ἀεὶ τὰ πάντα διοικεῖ τε, καὶ ζώει, αὐτὸς ἐν αὐτῷ κεκταμένος τὰν
σοφίαν· ὁ δέ⁶ ἐν χρόνῳ, ἐπιστάμαν.⁶ Ἀριστα δὲ καὶ μιμέσιτο⁷
τεῦτον, εἰ μεγαλόφρονά τε, καὶ ἀδρόν, καὶ ὀλιγοδεέει παρασκευάζει
αὐτὸν πατρικὰν διάθεσιν ἐνδεικνύμενος τοῖς ὑψῷ αὐτῷ. Διὰ τοῦτο
γάρ που⁸ μάλιστα καὶ νενομιχθαι τὸν Θεὸν, πατέρα μὲν Θεῶν πρά-
τον, πατέρα δὲ ἀνθρώπων ἥμεν, ὅτι ἡπιος πρὸς πάντα τὰ ὑπ’ αὐ-
τῷ γενόμενα ἐντὶ, καὶ μελούμενος⁹ τὰς προστασίας οὐδέποκα φάνε-
ται, οὐ δὲ ἡρκεσται τῷ ποιητάς μόνον πάντων γεγονέναι, ἀλλὰ
καὶ τροφεύει, διδάσκαλός τε τῶν καλῶν πάντων καὶ νομοθέτας πέ-
φυκε πασῶν ἐπίσας. Τοιούτου ἐπιστῆμεν καὶ τὸν ἐπὶ γῆς, καὶ παρ’
ἀνθρώποις ἀγεμονεῖν μέλλοντα, βασιλέα.¹⁰ Οὐδὲν δὲ ἀβασιλευτον
καλόν, οὐδὲ ἄναρχον. Ἄνευ δὲ σοφίας καὶ ἐπιστάμας, οὔτε μὰν
βασιλέα, οὔτε ἀργούσα οἷσν τε ἥμεν. Μιματὸς ἄρα καὶ ὑπηρέτας
εἰσιται νόμιμος τῷ Θεῷ ὁ σοφός τε καὶ βασιλεὺς.¹¹

βαρύν καὶ φορτικόν. — 3. Ὅπο τῷ Ἰω-
νικῷ ποιητῇ.) Τοῦ Ὁμήρου ἐξ Ἰωνίας
γάρ λέγεται καὶ τὰ πειθάτα αὐτοῦ
Ἰωνικῇ μάλιστα διαλέκτῳ συνέγραψε·
καὶ τοι καὶ ταῖς ἄλλαις ἔγραψετο δια-
λέκτοις διαφόρως ποικίλων τὸν λόγον.
Οὕτω δὲ Ἡ. Α. στίχ. 544. — 4. Θεό-
μιμον) Ὡτερ γάρ ὁ Θεὸς προνοεῖ ὑπὲρ
πάντος τοῦ κόσμου οὐτα καὶ ὁ βασιλεὺς
τοῦ ὑπ’ αὐτὸν πλήθους.

§ 1, 2. Ἀντίτυπος.) Πίτοι ἴσοτιμος καὶ
ζηλωτὴς τοῦ πρώτου Θεοῦ τοῦ δημιουρ-
γοῦ ταῦ παντός· τὸ δὲ πρώτος οὐ πρὸς
δεύτερον καὶ τοίτον λέγεται, ἀλλ’ ἀπο-
λύτως. — 3. Οὗτος γάρ) Ὁ Θεὸς δηλ. —
4. Ὁ δέ) βασιλεὺς δηλ. ἐστὶ βασιλεὺς
γιγνόμενος, καὶ κατὰ μίμησιν τοῦ Θεοῦ
διοικῶν. — 5. Καὶ ὁ μὲν . . . δέ¹²) Καὶ
ὁ μὲν Θεός . . . δέ¹³ βασιλεὺς ἐστὶ βα-

σιλεὺς ἐπὶ γῆς. — 6. Ὁ δέ¹⁴ ἐν χρόνῳ, ἐπι-
στ.). Ὁ δὲ βασιλεὺς διοικεῖ τοὺς ὑψῷ ἔχου-
τον ἐν χρόνῳ Θυγατὸς διαν, ἐπιστήμην κε-
κτημένος τοῦ βασιλεύειν. — 7. Καὶ μι-
μέοιτ.) Ὁ βασιλεὺς δηλ. τὸν Θεόν. —
8. Γάρ που) Ἐν ποιήμασι δηλαδή παρ’
Οὐρανῷ τε καὶ Ήσιόδῳ. — 9. Καὶ με-
λούμεν.) Καὶ οὐδέποτε παύεται φροντί-
ζων περὶ τῆς προστασίας. — 10. Καὶ
τὸν ἐπὶ γῆς, καὶ παρ’ ἀνθρώποις ἀγε-
μονεῖν μέλλοντα, βασιλέα.) Μὴ ἀρνεῖ-
σθαι δηλαδὴ τῷ βασιλεὺς εἶναι, ἀλλὰ
καὶ τροφ. καὶ τλ. — 11. Ὁ σοφός τε καὶ
βασιλ.) Ο, τε γάρ σοφὸς ὑπηρέτης ἐστὶ¹⁵
νόμιμος τοῦ Θεοῦ, τροφεὺς καὶ διδάσκα-
λος τῶν καλῶν γενόμενος, καὶ νομοθέτης
ἔστιν ὅπῃ καὶ ὁ βασιλεὺς δικαίως, κατὰ
μίμησιν τοῦ Θεοῦ προιστάμενος τῶν
ὑψῷ αὐτῷ.

Ε'. Ἐκφάντου Πυθαγορικοῦ.

'Ἐκ τοῦ Περὶ βασιλειῶν.

§ 1. Ὄτι μὲν ἀπαντος ζώων φύσις, ποτί τε τὸν κόσμον ἄρμονται,² καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πολλοῖς μοι δοκεῖ τεχμαρίοις φανερὸν γέμενον. Συμπνείσιστα γάρ σύτῳ καὶ συνδεδεμένα, τὰν ἀρισταντεῖ μα καὶ ἀναγκαῖαν ἀκολουθίαν ἀποκέτει,³ ρύμα τῷ παντὸς⁴ περὶ αὐτὸν γενομένα, ποτί τε τοὺς κοινάν εὔκοσμοις καὶ ποττάν ἴδιον ἐκάστῳ διαμονάν. Παρόδη⁵ καὶ τέλειος κόσμος ποταγορεύεται καὶ ἐντι⁶ τῶν ὅντων ζώων τελεότατου. Ἐν δὲ τοῖς μέρεσιν αὐτῷ, πολλοῖς τε ὄντεσι, καὶ διαφόροις τούτῳ φύσιν ἔξαρχοι τὶ ζῶνται καὶ οἰκητατον ἐν γενοῖν, καὶ διὰ τὸ μετέχεν πλέον τῷ θεῖον. Καὶ ἐν μὲν τῷ τῷ θεῷ ὄντος ἀλλοτρίοις φύσει, τὰ τὰν πρόταν καὶ μεγίσταν ἀκολουθίαν ἔχονται, ἀσπάζεται οἱ πλανῆτες ἀστέρες. Ἐν δὲ τῷ χώρᾳ τὰς σελάνας ἔνερθεν, τὰ δι' εὐθείας ἴοντα σώματα ἀ τοι δαιμονος φύσις ἔχει τὸν διεξιγωγὸν. Ἐν δὲ τῷ γῇ καὶ παρ' ἀριδῶν,⁸ ἀριστοφυέστατον⁹ μὲν ἄνθρωπος, θειότατον δ' ὁ βασιλεὺς, ἐν τε κοινῷ¹⁰ φύσει πλεονεκτῶν τῷ κρέσσονος, τὸ μὲν σκᾶνος τοῖς λοιποῖς ὅμοιος, οἷα γεγονότες ἐκ τᾶς αὐτᾶς ὑλας, ὑπὲ τεχνίτα¹¹ δ' εἰργασμένος λόγτων, ὃς ἐτεχνίτευσεν αὐτὸν, ἀρχετύπῳ χρώμενος ἐσυτῷ· κατασκέψαται δι' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐν καὶ μόνον (ἐν οἷς τινος) τῷ ἀνωτέρῳ βασιλέως· τῷ μὲν πεποιηκότι γυνώριμον ἀεὶ, τοῖς δ' ἀρχομένοις ὡς ἐν φωτὶ τῷ βασιλείᾳ βλεπόμενον. Τάδε γάρ¹² κρίνεται τε καὶ δοκιμάζεται, ὡς τὸ κράτιστον ἐν πτυχοῖς ζῶον ἀετὸς, ἀντωπὸν ἄλιω γενόμενον. Χ' ὥπι τῷ βασιλείᾳ δὲ λόγος ὠβτὸς θείας τε ἐάσσας καὶ διὰ ὑπερβολὴν λαχυπρότατος δύστοράτω, ἀμή τοῖς γυμνασίοις.¹³ Μαρ-

§ 1, 2. Ἀρμονται.) Ἀρμόξω, Μέλλ. ἀ. ἀρμόσω κοινῶς καὶ ἀρμόξω Δωρικῶς· θέντι Παθητ. Παρακ. ἔρμοσται κοινῶς, καὶ ἀρμοκται Δωρικῶς. — 3. Ὁπηδεῖ.) Ή τοῦ ζῶον φύσις ὀηλ. — 4. Ρύμα τῷ παντ.) Ἡτις ὀγλυκότερη ἀκολουθία ἐγένετο τῇ φορᾷ τοῦ παντὸς πρός τε κοινὴν εὐμορφ.. καὶ τλ. τὸ δέ τοι Περὶ αὖ, οἵτοι ἐμραντικῶς τέθειται· ἡ γοῦν παρέλκει, γοῦν σημαίνει τὸ κύκλῳ ὅντος εἰ ἐλεγεν. — 5. Τις ἐγένετο τῇ φορᾷ τοῦ παντὸς τῇ κυκλικῇ, πρὸς εὐκοσμ. καὶ τλ. — 5. Παρὸδ.) Ἐξ οἵτις καὶ τόδε κόσμος προσαγορεύεται. — 6. Καὶ ἐντι.) Ο Κάρος ὀηλ. — 7. Καὶ ἐν μὲν τῷ.) Διὰ τῆς σελήνης ἐνταῦθα πάντα τὰ οὐράνια ὀηλοῖ σώματα, ἀπλανεῖς ὀηλονότι ἀστέρας καὶ πλάνητας ὡν ἡ κίνησις κυκλικὴ μὲν ἐστιν, ὄντα δὲ ἀεὶ ὀταύτως δι' εὐθείας κέκληται, ἐντεῦθεν οὖν καὶ ὁ νοῦς

τοιοῦτος τις δοκεῖ εἶναι. Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἔνερθεν ἀπὸ τῆς σελήνης ἀρχῆς γενομένης, ἐνθα εἰσὶ τὰ ἀεὶ κινούμενα σώματα, ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ φημὶ ἔχει τὴν διοίκησιν ἡ θεία φύσις. Ταύτης οὖν φαίνεται τῆς γυνώμης οὐν καὶ Ἀριστοτέλης, ἔλεγε τὴν πρόνοιαν μέχοι σελήνης εἶναι. — 8. Καὶ παρ' ἀριδῶν) Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ οἰκήσει ὀηλ. — 9. Ἀριστοφυέστ.) Ζῶον ὀηλ. ἐστιν. — 10. Ἐρ τε κοιν.) Ἐχων ἐηλονότι πρὸς τῇ κοινῇ φύσει τοῦ ἄνθρωπος εἶναι καὶ ταύτην τὴν πλεονεξίαν τοῦ κρείττονος. — 11. Ὑπὸ τεχνίτα) Τοῦ θεοῦ ὀηλ. Ὅγαρ θεὸς εἰργάσατο τὸν βασιλέα παραθέμματι ἐσυτῷ χρησάμενος. — 12. Τάδε; ἀρ.) Κατὰ ταῦτα κρίνεται καὶ δοκιμάζεται ὁ βασιλεὺς· καθάπερ ὁ ἀετὸς κατὰ τὸ προσβλέπειν πρὸς τὸν ἄλιον, ἢ λέγεται. — 13. Ἀμή τοῖς γν.) Εἰμή τοῖς γν.

μαρτυρεῖ τε γάρ πολλαὶ καὶ σκοτοδινιάστεις ὡς ἐφ ὑψοῖς ὅθυεῖσιν ἐπιβάνταις τῷς νόθῳς ἀπήλεγξαν. Τοῖς δὲ προστηκόντως κατ' οἰκείωτα πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ ἀφιγμένοις, οἰκήσιμος καὶ χρῆσθαι¹⁴ δύναμέναιν. Αὐτὰ μὲν τὸν βασιλεῖα, χρῆμα εἰλικρινές τε καὶ ἀδιάφθορον ἔντι, καὶ δι' ὑπερβολὴν θειότατον, δυστέρικτον¹⁵ ἀνθρώπῳ.

§ 2. Δεῖ δὲ καὶ τὸν εἰς αὐτὸν² καταστάντα, καθαρώτατόν τε ἦταν οἱ διαυγέστατον τὰς φύσιν, ὡς μὴ τὸ λαμπρότατον ἀζανίζη ἐν σπίλοις τοῖς οὐρανῷ αὔτῷ. Καῦτος καὶ τῷς ἀγιωτάτως τόπως ἐκαλιδωσάν τινες, καὶ τῶν ἀντιασάντων ἕντοι μικροὶ τῷς ἀντιάζουτας αὐτοῖς. Βασιλῆα δὲ τὸν ὁμιλήσαντα³ φύσιός τε ἀγράντω δεῖ μετέχειν, ἐπιστᾶμέν τε αὐτὸν ὅσῳ τῶν ἄλλων ἐντὶ θειότερος, ὅσος τε ἀπέροι αὐτῷ,⁴ οἷς δὴ κατὰ λόγου ἀπεικάζων ἔσυπτον, ἀριστὸν ἀνέκτητο τε χρῆσθαι, καὶ τοῖς ὑποτεταγμένοις. Καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνθρώποις, αἴκα ἀμαρτάνουτι, ὁσιωτάτα κάθαρσις, ἐξαμοιβῆμεν τοῖς ἀρχόντεσσιν, αἵτε νόμος, αἵτε βασιλεὺς διέποι τὰ κατ' αὐτῶς. Οἱ δὲ εἰ τῷ κρέτσους⁶ δέοντος διὰ τὴν φύσιν ἀμπλακούτες οὐ μακρὰν οὐδὲ ἀποκιστμένως οἱ,⁷ χρὴ θεῷ μὲν εὐέντας ἀφελεῖας τυγχάνειν. Οὔτε γάρ τὸν κάστου διέρθιτο ἀντις ἐν αὐτῷ τε ὃν καὶ μέρος ἐκείνω, οὔτε ἀνάπτοις⁸ εἴη τῷ διέποντος αὐτὸν δὲ ἐτέρων αὐτὸς ἀρχῶν. Α δὲ εὐκοσμία πολλά,⁹ καὶ τὸ μηδὲν ἀναρχον εύρεν δύνασθαι. Καὶ τῷ τρόπῳ τᾶς ἀρχᾶς διδάσκαλον. Ἐκλάμπει γάρ αὐτᾶς εὐθὺς¹⁰ τὸ καλὸν, ἀν διμασθενεος δι' ἀρεστῶν αὐτῷ τε φίλος, οὐ μεμίμχται, καὶ πολὺ πλέον τοῖς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένοις. Οὐ γάρ ἀν τις θεοφιλὴς ὃν μισεῖτο ὑπ' ἀνθρώ-

τοῦ τ' ἔττι θείας οὔσης τῆς βασιλείας καὶ τοῖς πολλοῖς δυτοράτου πλήν τῶν γνησίων οὗτοι γάρ μάνθι προσβλέπειν δύνανται πρὸς τὸ ἀρχέτυπον τὸν θεὸν εξημοιοῦντας ἔσωτούς κατὰ τὸ δυνατὸν αὐτῷ. — 14. Οἰκήσιμος καὶ χρ.) Οἰκήσιμος ἔστι, καὶ δύναται εἰς χρῆσιν ἀλθεῖν· τοῦ χρῆσθαι παθητικῶς ληφθέντος· καὶ γὰρ καὶ Εὔρυππο. ἐν Ικέτισ. στιχ. 327. γυναικὶ φησὶ ιερεῖμέναις· εἰ δὲ τοῦτο ἀπαρέσκει, ἔστω οἰκήσιμος ἔστι, καὶ δύναται χρῆσθαι τοῖς ἀριγμένοις ἐπὶ τὸ ὑψος τοῦτο τῆς βασιλείας. — 15. Δυστέρετον) Εἰ καὶ οὐ πάντες ἀνθρώπῳ δηλ. ἐφίκτον.

§ 2. 2. Εἰς αὐτὸν) Τὴν βασιλείαν δηλ. λασθ. — 3. Βασιλῆα δὲ τὸν ὁμέλ. Περιφραστκῶς ἀντὶ τὸν βασιλέα. — 4. Οὐσα τε ἀτέρχα αὐτῷ) Περότεισι δηλ. — 5. Άιτε νόμος, αἵτε β.) Εάν τε κα-

τὰ ὀημοκρατίαν διοικῶνται, ἡ ἀριστοκρατίαν, καθ' ἃς ὁ νόμος κρατεῖ ἐάν τε κατὰ βασιλείαν, καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς ἔστιν ἔμψυχος νόμος. — 6. Οἱ δὲ, εἰτι τῷ κρ.) Οὔτοι δὲ οἱ ἀρχούτες διγένοτε, εἰ, ἐλλείψει τοῦ κρέτσους, παραρτήσει διγένοτι τοῦ θεοῦ ἀμαρτήσαντες εἴησαν διὰ τὴν ἀνθρωπίαν φύσιν ἦν περίεινται οὐδὲ γάρ μακρὰν ἀποκιστμένοι εἰσὶν αὐτῇ τούτους χρὴ πασὶ θεῷ λητεῖν τὴν ὀργὴν. — 7. Οὐδὲ ἀποκιστμένοις οἱ) Ευγοεῖται δύντες· τὸ δὲ οἱ πρὸς τὴν φύσιν οἶσιν χρὴ ἐντυγχάνειν τῷ θεῷ εὐθὺς τῆς ὀφελείας, εἰτ' οὖν Ἔνεκα. — 8. Οὐτ' ἀν ἀνοήτ.) Οἶσι. Ο' ἑτέρων ἀρχῶν πάντως γιγάντες πάντα διέποντα αὐτὸν θεόν. — 9. Λόγοι εὐκοσμία πολ.). Οἶσι· ἡ εὐκοσμία δύναται πολλά· καὶ τὸ εὐρεῖν μηδὲν ἀναρχον, καὶ εύρειν διδάσκαλον ἐν τοῖς θεοῖς τοῖς χρῆσις τὸν θεόν. — 10. Αὐτᾶς εὐθὺς)

πων. Ἐπει οὐδὲ τὰ ἀστρα, οὐδὲ δ σύμπας κόσμος ἔχθιρει τὸν θεόν.¹¹ Αἱ δὲ καὶ ἐμίσαι τὸν ἀγεμογένουτα, οὐκ ἀείποτε ἀν πεθόμενος¹² αὐτῷ. Τὸ δὲ ἐκεῖνου ἄρχεν εὖ, αἰτιον τῷ καὶ τῷ δὲ ἄρχεσθαι καλῶς.

§ 3. Ἔγὼ μὲν δὲν ὑπολαμβάνω καὶ τὸν ἐπὶ τᾶς γῆς βασιλέα, δύνατθαι μηδεμιὰ τῶν ἀρετῶν ἐλαττεῖσθαι τῷ κατ' οὐρανὸν βασιλέως. Άλλ' ὅτπερ² αὐτὸς ἀπόδεχμόν τι ἔντι γρῆμα καὶ ξένου ἐκεῖνον ἀφιγμένου πρὸς ἀνθρώπως καὶ τὰς ἀρετὰς ἀν τις αὐτῷ ἔργα ὑπολάβοι τῷ θεῷ, καὶ δι ἐκεῖνον αὐτῷ. Σκοπέοντι³ δὲ ἀργαθεν, σιλάθεικ λόγος. Κοινωνίᾳ⁴ τε γάρ πράτῳ τε πάντων καὶ ἀναγκαιοτάτῃ, τὰς τῶν ἀνθρώπων γενεὰς μετέχει μὲν ὁ παρ' ἀμῖν βασιλεὺς μετέχει δὲ καὶ ὁ ἐν τῷ παντὶ πάντα διέπων. Συνεστάντι γάρ χωρὶς φίλιας καὶ κοινωνίας, ἀμάχηκον. Σκοποί δὲ ἀν τις ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν συμπολιτευομένων, ἐξελὼν τῷ λόγῳ τὸν κατὰ συνάθηκαν κοινωνίαν. Ἐλάττων γάρ αὕτα⁶ τὰς τε θείας φύσιος καὶ τὰς βασιλικὰς. Οὐ γάρ δέονται τάν τοιαύταν δέησιν. Άλλ' ἄλλου καθανοῦ ἐκπορεύετες τῶν ὑστέρων, ἀναπλαρεύετε κοινὰν τὸν βασίθειαν. Τέλειοι γάρ κατ' ἀρετάν. Ά δὲν πόλει φιλίας κοινῶν τινας τέλεος ἔχομένχ, τὰν τοῦ παντὸς ὄμονοικου μιμάται. Ἀγεν δὲ τὰς περὶ τὰς ἀρχὰς διατάξιος, οὐδεμία ὁν πόλις οἰκοῖτο. Εἰς δὲ ταύταν⁷ νόμων τε δεῖ, καὶ τίνος προστασίας πολιτικᾶς τό, τε ἀρχεν καὶ τὸ ἀργόμενον, εἴπερ σώζοιτο δι αὐτό. Εν τούτων κοινὸν ἀγαθὸν εὐχρημαστία τίς, καὶ τῶν πολλῶν ὄμοφωνία μετὰ παιθοῦσας συνωδούσας. Ο κατ' ἀρετάν ἐξάργων καλέεται βασιλεὺς καὶ ἐντὶ, ταύτην ἔχων φίλιαν τε καὶ κοινωνίαν ποτὶ τῶς ὑπ' αὐτὸν, ἀν περ⁸ ὁ θεὸς ἔχει ποτίτε τὸν κόσμον καὶ τὸν ἐν αὐτῷ. Ολαν δὲ τὸν εὔνοιαν χρὴ παρασκευάζεσθαι, πρῶτα μὲν παρὰ τῷ βασιλέως ἐς τῷ βασιλευομένως δεύτερον δὲ παρὰ τῶν-

Τῆς εὐκατατικῆς δη). — 11. Ἐγθιρει τὸν
— 9.) Καὶ τοι ὑπ' αὐτὸν τεταγμένα ὄντα.
— 12. Ηειθόμενος.) Ο σύμπας κόσμος
δηλ.

§ 3. 2. Άλλ' ὅτπερ.) Οἶον. καθά-
περ δ βασιλεὺς ξένον τι χρῆμα ἔξ οὐ-
ρανοῦ ἀφιγμένον πρὸς ἀνθρώπους ἔστιν,
οὗτοις εἰ τις καὶ τὰς ἀρετὰς ἔργα τοῦ
θεοῦ ὑπολάβοι, καὶ διὰ τὸν θεὸν τῷ βα-
σιλεῖ προστήκοντα. — 3. Σκοπέοντ.) Ἐξ
ἀρχῆς σκοποῦσι τὸ πρᾶγμα δ λόγος ἔ-
σται ἀκηθής. — 4. Κοινωνίᾳ.) Ο μὲν
τοι ἐνταῦθι παρέλκει δὲ οὐδες. Ο τε
παρ' ἡμῖν βασιλεὺς, καὶ τὰ πάντα διέ.

πων θεὸς μετέχει τῆς τῶν ἀνθρώπων⁹
φύσεως διά κοινωνίας πρότης τε πάντων
οἵτες καὶ ἀναγκαιοτάτης χωρὶς γάρ
ταῦτας ἀδύνατον συνεστάντι τὰς πάντας.

— 5. Ἐξελὼν τῷ λόγῳ.) Άντι, Ε-
ξαρέτει τῆς κατὰ συνήθειαν κοινωνίας.

— 6. Αὕτα.) Ή κατὰ συνήθειαν κοι-
νωνία.

— 7. Εἰς δὲ ταύταν.) Τὴν
διέτηξιν διέκαθε δεῖ νόμων, δεῖ τίνος
προστασίας πολιτικῆς, εἴπερ τότε ἀρ-
γον καὶ τὸ ἀρχόμενον σώζεσθαι επι-
θυμοῖη δι έκατον. — 8. Ταύτην ἔχων
φίλιαν τε καὶ κοινωνίαν ποτὲ τὸς ὑπ'
αὐτὸν, ἦν περ.) Άντι Τοιαύτην, οἷς παρ-

δε εἰς τὸν βασιλέα ὅποια⁹ γεννάτορος ποτὶ νία, καὶ ποτὶ ποίμνου νομέως, καὶ νόμῳ ποτὶ χρώμενου¹⁰ αὐτῷ.

§ 4. Μία γάρ ἀρετὰ² πρὸς τὸ σύγενον ἀνθρώπου, καὶ πρὸς τὸν αὐτῷ βίον. Χρήσεται³ δὲ οὐδενὸς δι᾽ ἔνδεικνυ ποτιλαχμόνων εἰς τὴν πηρεσίαν τὸν αὐτὸς αὐτῷ ἄλλως κατὰ φύσιν συνεργῶν. Καὶ νίκας γάρ ἐάσας, οὐδὲν ἔλαττον ἐκαστὸς αὐτάρκως βιώσει καθ᾽ αὐτὸν. Δικεῖ μὲν γάρ ὁ αὐτάρκης μηδενὸς ἢν ἄλλῳ πρός γε τὸν αὐτῷ διεξχωγὴν ποτιμεῖταιςθαι. Αἴδεντος δὲ τοῦ βίου ἐνεργέας ζώειν, δᾶλον ως καὶ ἔτερον ἢν προσλάβοι, οὐδέν τι ἔλαττον αὐτὸν αὐτάρκει ποιήσει.⁴ Φίλως τε γάρ ἔξει⁵ διὰ τὸν αὐτῷ ἀρετάν. Καὶ τοῖς δε χρώμενος, οὐ κατὰ ἄλλου ἀρετάν χρήσεται, ἡ ἀπερ⁶ καὶ ποτὲ τὸν αὐτῷ βίον. Ἀνάγκη δέ⁷ ἀκολουθεῖν καὶ τῷ τοιάδε οὐχ ἀτέρως τινός ἐξαρέτω ποτὲ αὐτὰ παρεσκευασμένως. Χ' ὡς μὲν θεός⁸ οὔτε διακόνως ἔχων, οὔτε ὑπηρέτας, οὔτ' αὖ προστάξει τῷ τινὶ χρώμενος, οὔτε στεφανῶν ἡ ἀναγορεύων⁹ τῶς πειθομένως, ἡ ἀπεικάζων τῶς ἀπειθέοντας, οὔτος αὐτὸς¹⁰ ἀρχεῖ ποτὶ τοσόνδε μέγεθος ἀρχᾶς. Ἄλλ' οἷμαι παρέγων ἀξιούματον ωὗτὸν, ζῆλον ἐντιθησι πάσι ταῖς αὐτῷ φύσιος, ἔντι δὲ αὐτὸς μὲν ἀγαθός, καὶ τόδε¹¹ μόνον τε καὶ ἁδίου ἔργου αὐτῷ. Οἱ δέ μιμεύμενοι τῶν αὐτῶν, κρέσσον τῶδε¹² πάντα ἔργαζονται. Ἄ δέ ὄμοιώσι, καὶ ἐκάστω τῶδε αὐταρκές ἐντι. Οὐ γάρ ἄλλα¹³ μὲν ἀρετὰ ποιεῖ τὰ ἀρετά τῷ θεῷ, μιμέσται δὲ αὐτὸν ἔτερον. Ο δὲ ἐπίγειος ἀγανάβατος Βασιλεὺς, πῶς οὐχ ὅμοιος αὐτάρκης; ἀπεικάζων τὲ γάρ αὐτὸν ἐνὶ ἀναγορεύει τῶν κρατίστων, καὶ πᾶς ἐώντων¹⁴ πειρώμενος ὅμοιον αἴσθ' ὃς ἔ-

— § 9. Ὁποῖς.) "Ἐξωθεν ἐννοεῖται Τοιαύτην, ὅποια ἐστὶ πατρὸς πρὸς νέον καὶ τλ. — 10. Καὶ νόμῳ ποτὶ γρῷ.) Καὶ Ὁποῖς νόμου πρὸς τοῦ γρῷ.

§ 4. 2. Μία γάρ ἀρ.) Ὁπερ ἐστὶν ἡ αὐτῇ ἀρετῇ ἐστι καὶ πρὸς τὸ ἀρχεῖν.

— 3. χρήσεται.) "Ἐκαστας, ως ἐκ τοῦ προτεγχοῦς ἐποιεῖνον; Χρήσεται τῇ ἀρετῇ, οὐ προσλαχμόνων αὐτῇ δὲ ἔνδεικνυ τινός πρὸς ὑπηρεσίαν, τινὸς αὐτὸς ἄλλως συνεργῶν ἐστιν ἐκαστὸς κατὰ φύσιν. χρήσεται τῇ ἀρετῇ ἐκαστὸς οὐχ εἰς ἐκτέλεσιν, ὡς καὶ μόνος ἐκαστὸς κατὰ φύσιν ἀρκέτειν ἐκτελέταιτε ἀλλὰ διὰ τὴν κοινωνίαν δηλαδὴ καθ' ἐκαστὸν γάρ τις δινούσις χρήσεις ἀρετῆς, πρὸς δὲ κοινωνίαν ναὶ μάλιστα. — 4. Ποιεῖται. Ταῦτα, ἡ δινούσις προσλαβοῖ. — 5. Φίλως τε γάρ ἔξει.) Αὐτὸς ἐκαστας δηλ. — 6. Ἡ ἀπερ.) Η χρήσεται τούτωις ἡ ἀρετῇ καὶ τῇ γράτῃ καὶ πρὸς τὸν ἐκαστὸν βίον.

— 7. Ἀνάγκη δέ¹⁵ ἔσται ἀκολουθεῖν τὴν ἀρετῇ τὰ λοιπὰ πάντα, μηδενὸς ἐτέρου ὑπερέχοντος πρὸς αὐτὴν οὐτος. — 8. Χ' ὡς μὲν θεός.) Ἐνταῦθα γάρ ως φιλόσοφος λέγει ταῦτα, γειτιανῶν δογματων ἀδαής. — 9. Οὐδὲ στεφανῶν ἡ ἀναγορεύων.) Προς τὰ Ἑθνὰ καὶ τοὺς νόμους τῶν Ἑλλήνων ἀναφέρει τὸν λόγον· οἵτινες ἐν ἐκκλησίᾳ ἡ ἐν πανιγρύπει, ἀνηγόρευον καὶ ἐπερχόνουν τοὺς τις διξιού πρόξεντας. — 10. Οὐτος αὐτὸς.) Μένος δηλαδὴ ὡν κατά γε τὴν τοῦ φιλοτέρου δόξαν. — 11. Καὶ τό δε.) Ἡ ἀγαθότης δηλ. — 12. Κρέσσον τῷ δε.) Κατὰ τούτο δηλαδὴ τὸ μιμεῖται τὸν θεόν ἐργάζονται πάντα κρείσσονται οἱ αἱλοι. — 13. Οὐ γάρ ἄλλ.) Οὐ γάρ ἄλλη ἀρετῇ ποιεῖ τὰ τῷ θεῷ ἀσέσκονται, καὶ ἄλλη μιμεῖται αὐτὴν. ἄλλη ἡ αὐτῇ δηλονότι ἐστι. — 14. Καὶ πᾶς ἐώνται πειρώμενος ἐν ἐκαστῷ πειρώμε-

στεται. Τὰ δ' ὅσα βίας¹⁵ καὶ ἀνάγκας τὰς τῶν ὑποτεταγμένων, ἐνίστε ἐκάστῳ τὰν περὶ τὰν μίμασιν προθυμίᾳ ἀφιρέεται. Χωρὶς εὐνοίας γάρ ἀμάχουν ἔξομοιωθῆναι, ἀλλιστα¹⁶ πάντων ἀφανίζει τὸ φοβερόν. Ως εἴθε ἦν τὰς ἀνθρωπίνας φύσιος δυνατὸν ἀφέμεν,¹⁷ καὶ τὸ πειθοῦς τινος δέχεσθαι. Τόδε γάρ¹⁸ τὰς ἐπιγείου φαντάτος τὸ λείψανον, καθ' ἀνέπικαιρον δὲ τὸ ζῆν, ταύτας¹⁹ οὐκ ἀμοιρεῖ. Ἐπειδὴ πειθώς ἔργον τι ἔντι παροικέου ἀνάγκα. Πράτα γάρ²⁰ ἀφ' αὐτᾶς αὐτὰ κατεργάζεται, τὰ παρ' ἐκείναν διέφυγεν. Οὐσα δ' αὐτοφυῶς²¹ τῷ καλῷ χρῆται, τούτοις οὐδεμίᾳ πειθοῦς αἰδώς· ἐπειδή περ οὐδὲ φύσιος ἀνάγκας, ἐνεργάσαιτο δὲ ἀν μόνος ὁ βασιλεὺς ἀνθρώπω²² φύσει καὶ τόδε τὸ ἀγαθὸν, ὡς διὰ μίμασιν αὐτῷ τῷ κατεσταγός²³ ποτὶ τὸ δέου ἐπεσθαι. Τῶς δὲ ὥσπερ ὑπὸ μέθας διερθριμένως, καὶ διὰ κακῶν τροφὸν ἐς λάθιαν ἐμπεσόντας αὐτῷ²⁴ παραλαφθεὶς ὁ λόγος, ἐπέδρωσεν τε καὶ κάρνυντας ιάσατο, καὶ τὰν ἐκ τᾶς κακίας ἐνοικεῦσαν αὐτοῖς λάθιον ἐκβαλὼν, τὰν αὐχυπνού ἐσώκισεν, ἐξ ἀπετέχθη ἀ καλεομένα πειθώ. Καὶ τὰν ἀρχὰν²⁵ ἐκ φαύλων σπερμάτων λαβεῖσα αὕτα, τι σπουδαῖον ἐκφύτη τὰν ἐπίγητον οἰκεῦσαι χώραν, ἐν ᾧ²⁶ δι' ἀσθένειαν τὰς ἀμῶν φύσιος ὁ λόγος ἀνθρώποις δύμιλέων, ἀναπλαροῖ τε τῶν διὰ κακίαν ὑστερούντων.²⁷ . . .

§ 5. Ἀπερ ιερὸν καὶ θείαν ἔχων ἔννοιαν, τῷ ἔντι βασιλεὺς εἴη. Τόδε γάρ² πεπεισμένος, ἀγαθῶν μὲν πάντων αἵτιος ἐσεῖται κακῶν δὲ οὐδενός. Οὐ μάν, ἀλλ' ὅτι γε δίκαιος ἐσεῖται κοινωνικὸς ὁν, παντὶ τῷ δᾶλον. Ἐν ιστάται γάρ ἀ κοινωνία, καὶ ἐν τῷ ταύτας ἀποδιανοῦται. Ἐξάρχει μὲν ἀ δικαιοσύνα, μετέχει δὲ ἀ κοινωνία. Οὐ γάρ δυνατὸν ἄδικον μὲν ἦμεν, μεταδιδόμεν δὲ ισό-

νός ἔστιν δύμοιον ἔσατὸν τῷ κρατίστω, εἴγε δυνατὸν αὐτῷ εἴη. — 15. Τὰ δ' ὅσα βίας.) Ηεριφραστικῶς ἀντὶ ή βίας καὶ ἀνάγκη τῶν ὑπηκόων ἀραιεῖται ἐμπιστε τὴν ἐκάστω προθυμίαν τῆς τοῦ κρατίστου μιμήσεως οὐ γάρ εὐνοιῶς ἔχουσι πρὸς αὐτὸν. — 16. Α μάλιστ.) Ήτις εὔνοια πάντων μάλιστα ἔξαρχαντεί τὸν φόβον. — 17. Ἀρέμεν.) Ἀρείναι καὶ τὸ δεῖσθαι πειθοῦς τινος. — 18. Τόδε γάρ.) Ἡπειθώ δηλ. — 19. Ταύτας.) Τῆς πειθοῦς. — 20. Πράτα γάρ.) Πρώτη γάρ η πειθώ ἀφ' ἔσυτῆς ποστ, ὅσα διέργυον τὴν ἀνάγκην. — 21. Οὐσα δ' αὐτοφ.) ὅσα δηλ. φύσει χρῶνται τὸ καλὸν, ταῦτα οὐκ αἰδοῦνται τὴν πειθώ, οὐ γάρ φεύγονται τὴν ἀνάγκην. — 22. Μόνος.. ἀνθρώπω.) Τὸ Μόνος ὑπερο-

χήν τινα καὶ ἔξοχὴν ἔμφατον ὑπερθετικῆς ἔτυχε συντάξεως, οὗτον καὶ πληθυντικῶς ἔδει συνταχθῆναι· ἐλήφθη δὲ τὸ ἔντιον ὡς περιλαγητικὸν πάντων τῶν ἀνθρώπων. — 23. Αὐτῷ τῷ κρέστ.) Τοῦ θείου δὲλλος μιμούμενος τὸ θεῖον ἐπεται πρὸς τὸ δέου. — 24. Ἐμπεσόντες αὐτῷ.) Τοῦ δέους δηλ. — 25. Καὶ τὰν ἀρχὴν αὐτῇ δὴ η πειθώ ἔλαβε μὲν τὴν ἀρχὴν ἐκ σαύλων σπερμάτων τοὺς διερθριμένους ἐπιρρώσυνάσα ποιεῖ δὲ τι σπουδαῖον τοῖς ἀνθρώποις. — 26. Εν ᾧ.) Ἐπειθώ χώρᾳ δηλ. — 27. Τῶν διὰ κακίαν ὑστερούντων.) Ἐγταῦθα εἰπειν τι δοκεῖ πρὸς ἀποπλήσσεται τῆς ἐνοίκους διεργατεύσατεύχη αἷλον το.

§ 5. 2 Τῷ δὲ γάρ.) ἀντὶ αὐτων γάρ

τατος· ἡ μεταδιδόμενη λεστατος, μή κοινωνικὸν δὲ ἦμεν. Ἐγκρατέχ
δὲ πῶς οὐκ ἀν υπολάβῃ τις τὸν αὐτάρκη; Ἀ γὰρ πολυτέλεια,
μάτηρ τὰς ἀκρασίας· αὗτα δὲ τὰς ὕδριος, ἐξ ᾧ³ τῶν ἐν ἀνθρω-
πίνοις κακῶν τὰ πολλά. Ἀ δὲ αὐτάρκεια, σύδάντε, καὶ πολυτέ-
λειαν, οὔτε τὰ ἀπ' αὐτᾶς, ἀλλὰ αὐτὰ τις οὖσαι ἀρχὴ πάντα μὲν
ἄγοι, ἀγοῖτο δ' ἀν υπ' οὐδενός. Ὁτεροί εἴντι μὲν τῷ θεῷ, εἴντι δὲ
καὶ τῷ βασιλεῖ, αὐτῷ μὲν ἀρχεύ (οὗτος οὐπέρ καὶ ὁ αὐτάρκης κα-
λέσται) ἀρχεσθαι δὲ υπ' οὐδενός. Ταῦτα δ' οἵτι μὲν φρουράσιος
χωρὶς οὐκ ἀν γένοιτο, δᾶλοι. Ὅτι δ' ἀ τῷ κόσμῳ φρόναστις ὁ θεὸς
ἐντι, φανερόν. Συνέχεται γὰρ εὔκοσμια τέ καὶ τάξει τῷ δεούσῃ.
Νέω δὲ χωρὶς,⁴ οὐκ ἀν αὐτὰ γενοίσθω, οὐδ' δ' βασιλεὺς δὴ χωρὶς
φρουράσιος ταῦτας ἀν ἔχει τὰς ἀρετάς. Δικαιοσύνην φαμι καὶ ἐγ-
κράτηραν καὶ κοινωνίαν, καὶ ὅταν τούτων ἀδελφά.

ε' Καλλικρατίδου Πυθαγορικοῦ Λάκωνος.

Ἐκ τοῦ περὶ συγγενικῆς εὐδαιμονίας.

1. Τὸ μὲν ὄν δικαιολαπτέοντος δὲ τοῦ θεοῦ σύσταμα κοινωνίας
συγγενικᾶς. Σύσταμα δὲ πάντα ἐκ τινῶν ἐναντίων καὶ ἀνομοίων σύγ-
κειται, καὶ ποτὲ ἐν τι τὸ ἀριστον συντέτακται, καὶ ἐπὶ τὸ κοινὸν
συμφέρον ἐπαμφέρεται.³ Ο, τε γὰρ ὀνυματινόμενος χερὸς⁴ σύστα-
μά τι ἐντὶ κοινωνίας φύεται, καὶ ποτὲ ἐν τι κοινὸν ἐπαμφέρεται τὸν
συνωδίουν. Ἔτι καὶ τὸ σύσταμα τῷ σώματος περὶ τὸν υγεῖαν ἐν
τινῶν ἀνομοίων⁵ καὶ ἐναντίων συνέστακε, καὶ ποτὲ ἐν τι τὸ ἀρι-
στον συντέτακται τὸν κυβερνάτην, καὶ ἐπὶ τὸ κοινὸν συμφέρον ἐπαμ-
φέρεται τὸν εὑπλοικον. Οὕτω δὲ καὶ ὁ οἶκος, σύσταμα κοινωνίας
συγγενικᾶς υπάρχοντι, ἐκ τινῶν ἀνομοίων⁶ συνέστακε τῶν ιδίων με-
ρῶν, καὶ ποτὲ ἐν τι τὸ ἀριστον συντέτακται τὸν οἰκεῖον πόταν, καὶ
ποτὲ τὸ κοινὸν συμφέρον ἐπαμφέρεται τὸν ὄμοιον πόταν.

2. Ως δ' απλῶς εἰπεῖν, πᾶς ὁ οἶκος καθάπερ ψαλτήριον
τριῶν τούτων γρίζει τυγχέν, ἐξαρτώσιος, συναρμογός, ὀρθός τινος
καὶ γρήσιος μωσικᾶς. Εξάρτυσις μὲν δινέντι, ἀ σύνθεσις τῶν αὐ-
τῶν μερῶν ἀπλήσων, ἐξ τῶν συμπλήρωσάντων τότε δίκαιον καὶ τὸ πᾶν

— 3. Ἐξ ἦτορ.) Ἐκ γὰρ τῆς ὕδρεως τὸ
πολλὰ γεννᾶται τῶν κατών, οἷα ἐν ἀν-
θρωπίνοις πράγματι συνεχῶς γένεται.

— 4. Νέως δὲ χωρ.) Η δέουσα ὀηλασθή
εὐλογία καὶ τάξις οὐκ ἀν γένοιτο χω-
ρίς νοῦ· διπέρον ἔστιν ὁ θεός.

ε'. § 1, 2. Τὸ μὲν ὄν δικ.) Καθόλου
ἔτε εἰπεῖν, υποληπτέον διτετά τι σύστη-
μα κοινωνίας συγγενικῆς. — 3. Ἐπαμ-
φέρεται.) Ἀντὶ Ἐπαναφέρεται κατ' ἀ-

φείρεται τοῦ α καὶ τροπῇ τοῦ ν εἰς μ.

— 4. Όνυματινόμενος χ.) Ο γὰρ ὀνυ-
ματινόμενος χερὸς οὐδέποτε ἔστι η σύσταμα

κοινωνίας φύεται· καὶ τοι. — 5. Ἐκ τον
ἀνομοί.) Μαύτης γὰρ καὶ ναύληρος, καὶ
κυβερνήτης καὶ δοσχέντης τῇ υγείᾳ, έστια, χω-
πες, καὶ τοιαῦτα, ἀνδρισταῖσιν τοι τοι,

συμπληρωμάτα τὸ σύσταμα. — 6. Ἐκ τι-
νῶν ἀνομ.) Οἰκοδεσπότης γάρ, καὶ πα-
τὴρ, καὶ νήσος, καὶ γυνή, καὶ δούλοις, καὶ